

21. సూరహ్ అల్-అన్బియా'

ఈ సూరహ్ లో చాలామంది ప్రవక్తల గాథలున్నాయి కావున ఇది సూరహ్ అల్-అన్బియా' అనబడుతుంది. మక్కాలో అవతరిపజేయబడిన ఈసూరహ్ లో 112 ఆయతులున్నాయి. విగ్రహారాధనకు విరుద్ధంగా ఇబ్రహీం ('అ.స.) పాటుపడింది; అన్యాయానికి విరుద్ధంగా లూ'త్ ('అ.స.) షోరాటుం; సహనం వహించిన అయ్యూబ్ ('అ.స.); ఇస్మా'యీల్, ఇద్రిస్ మరియు జా'ల్-కిఫ్లీ ('అల్లైహిమ్ స.)ల గాథలున్నాయి. క్రోధానికి విరుద్ధంగా యూనుస్ ('అ.స.) పడిన పాట్లు 'జకరియ్యా ('అ.స.) మరియు సయ్యిదా మర్యమ్ ('అల్లహ్ స.) మెదలైన వారి విషయాలు కూడా ఉన్నాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. [(*)] మానవులలో లెక్క (తీసుకునే) సమయం సమీపించింది, అయినా వారు ఏమరు పాటులో పడి విముఖులై ఉన్నారు. ¹

2. (కావున) వారి ప్రభువు తరపునుండి వారివద్దకు ఏ క్రొత్త సందేశం వచ్చినా, వారు దానిని పరిహసించ కుండా వినలేరు.

3. వారి హృదయాలు వినోదకీడలలో (అశ్రద్ధలో) మునిగి ఉన్నాయి. మరియు వారిలో దుర్మార్గానికి పాల్పడిన వారు రహస్య సంప్రదింపులు చేసుకొని (ఇలా అంటారు): “ఏమి? ఇతను (ము'హమ్మద్) మీలాంటి ఒక సాధారణ మానవుడు కాడా? ² అయినా మీరు చూస్తూవుండి కూడా, ఇతని మంత్రజాలంలో ³ చిక్కుకుపోతారా?”

4. (ము'హమ్మద్) ఇలా అన్నాడు: “నా ప్రభువుకు ఆకాశంలోను మరియు భూమిలోను పలుకబడే ప్రతిమాట తెలుసు. మరియు ఆయన సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

5. అలా కాదు! వారన్నారు: “ఇవి (ఈ సందేశాలు) కేవలం పీడకలలు మాత్రమే; కాదు

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَفْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي
 غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾
 مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُّحَدَّثٍ
 إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَعْبُونَ ﴿٢﴾
 لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۗ وَأَسْرُوا النَّجْوَى
 الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ
 مِّثْلَكُمُ أَفْتَاتُونَ ۗ الْبِخْرَ وَ أَنْتُمْ
 تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾
 قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَ
 الْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾
 بَلْ قَالُوا أَضْعَافٌ أُخْلَامٍ بَلْ افْتَرَاهُ

1) అంటే పునరుత్థానా దినం.
 2) అంటే ఆ కాలపు మక్కా ముస్లికులు, వారి అోటి మానవుడు ప్రవక్త కావడం నమ్మలేక షోయారు. కాని ఈ కాలంలో కొందరు ప్రవక్తలను దైవాలుగా చేసుకుంటున్నారు.
 3) అన్-సి'హ్రా: మంత్రజాలం, జాలవిద్య, మాయాజాలం. ఈ పదం ఖుర్ఆన్ అవతరణా క్రమంలో మెదటిసారి 74:24 లో వచ్చింది.

కాదు! ఇతడే దీనిని కల్పించాడు; అలాకాదు! ఇతడొక కవి! (ఇతడు ప్రవక్తయే అయితే) పూర్వం పంపబడిన సందేశహారుల మాదిరిగా, ఇతనిని కూడా మా కొరకు ఒక అద్భుత సూచన (అయితే)ను తెమ్మను!”

6. మరియు వీరికి పూర్వం మేము నాశనం చేసిన ఏ పురుషాసులు కూడా విశ్వసించి ఉండలేదు. అయితే! వీరు మాత్రం విశ్వసిస్తారా?

7. మరియు నీకు పూర్వం కూడా (ఓ ముహమ్మద్!) మేము పురుషులను మాత్రమే ప్రవక్తలుగా చేసి పంపి, వారిపై దివ్యజ్ఞానాన్ని (హాసీ) అవతరింపజేశాము. కావున మీకిది తెలియకుంటే హితబోధగలవారిని (గ్రంథ ప్రజలను) అడగండి.

8. మరియు మేము వారికి (ఆ ప్రవక్తలకు) ఆహారం తీసే అవసరంలేని శరీరాలను ఇవ్వలేదు. మరియు వారు చిరంజీవులు కూడా కాలేదు.⁴

9. ఆ పిదప మేము వారికి చేసిన వాగ్దానాలు పూర్తిచేశాము. కావున వారిని మరియు మేము కోరిన వారిని రక్షించాము మరియు మితిమీరి ప్రవర్తించిన వారిని నాశనం చేశాము.

10. (ఓ మానవులారా!) వాస్తవంగా, మేము మీ కొరకు ఒక గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) అవతరింప జేశాము. అందులో మీ కొరకు ఉపదేశముంది. ఏమీ? మీరిది అర్థం చేసుకోలేరా?

11. మరియు దుర్మార్గానికి పాల్పడిన ఎన్ని నగరాలను మేము నిర్మూలించలేదు! మరియు వారి తరువాత మరొక జాతి వారిని పుట్టించాము!⁵

12. మాశిక్ష (రావటం) తెలుసుకున్నప్పుడువారు దాని నుండి పారిపోవటానికి ప్రయత్నించే వారు.

بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا
أُرْسِلَ الْأَوْلُونَ ﴿١﴾

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرِيَّةٍ أَهَلَّكُنَّهَا
أَفْهَمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ
إِلَيْهِمْ فَسَاءَ أَهْلَ الدِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ
الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٤﴾

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَبْنَاهُمْ
وَمَنْ نَشَاءُ وَاهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٥﴾

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ
ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦﴾

وَكَمْ قَصَبْنَا مِنْ قَرِيَّةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً
وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٧﴾

فَلَمَّا أَحْسَسُوا بِأَسَنَّا إِذَا هُمْ مِنْهَا
يَرْكُضُونَ ﴿٨﴾

4) అంటే ఏ ప్రవక్తకు కూడా అమానుషమైన యెగ్గెతలు ప్రసాదించబడలేదు. వారు (*అలైహిమ్. స.) సాధారణ మానవుల్లాగానే ఉండేవారు, కాని వారిపై అల్లాహ్ (సు.త.) దివ్యజ్ఞానం (హాసీ) అవతరింపజేయబడుతూ ఉండేది. వారికి అల్లాహ్ (సు.త.) తెలిపినది తప్ప మరే అగోచర జ్ఞానం లేదు. ఇంకా చూడండి, 5:75, 3:164, 13:38, 25:20.

5) చూడండి 17:17.

13. (అప్పుడు వారితో ఇలా చెప్పబడింది): “పారిపోకండి! మరలిరండి - మీరు అనుభవిస్తున్న, మీ సుఖసంపదల వైపుకు మరియు మీ ఇళ్ళ వైపుకు - ఎందుకంటే! మిమ్మల్ని ప్రశ్నించవలసి ఉంది!”

14. వారన్నారు: “అయ్యో మా దౌర్భాగ్యం! నిస్సందేహంగా మేము దుర్మార్గులము.”

15. ఆ పిదప మేము వారిని కోయబడిన ఘైరువలె, చల్లారిన అగ్నివలె, చేసినంత వరకు వారి అరుపు ఆగలేదు.

16. మరియు మేము ఈ ఆకాశాన్ని, భూమిని మరియు వాటి మధ్య ఉన్నదంతా కేవలం వినోదం కొరకు సృష్టించలేదు.⁶

17. ఒకవేళ మేము కాలక్షేపమే చేయదలచుకుంటే, మేము మా వద్ద ఉన్న దానిలోనే చేసుకునే వారం; వాస్తవానికి, ఇలా చేయడమే, మా ఉద్దేశ్యమై ఉంటే!

18. అలాకాదు! మేము సత్యాన్ని అసత్యంపై విసురుతాము. అది దాని తలను పగులగొడుతుంది, అప్పుడు అది (అసత్యం) నశించిపోతుంది మరియు మీరు కల్పించే కల్పనలకు, మీకు వినాశం తప్పదు.

19. మరియు ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్న సమస్తమూ అయనకు చెందినది. మరియు అయనకు ధగ్ధగగా ఉన్నవారు, ఆయనను ఆరాధిస్తూ ఉన్నామని గర్వించరు మరియు (ఆయన ఆరాధనలో) అలసట కూడా చూపరు.⁷

20. వారు రెయింబవళ్ళూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతూ ఉంటారు, వారు ఎన్నడూ బలహీనత చూపరు.

21. ఏమి? వారు భూలోకం నుండి ఆరాధ్య దైవాలను నియమించుకున్నారా? అవి (చని

لَا تَرْتَكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَىٰ مَا أْتَرَفْتُمْ فِيهِ وَامْسِكِينَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْأَلُونَ ﴿١٣﴾

قَالُوا يُؤَيِّنُنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ

جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَبِثِينَ ﴿١٥﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا

بَيْنَهُمَا الْعِبْرِينَ ﴿١٦﴾

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آتَّخِذْنَاهُ

مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا مُعْلِينَ ﴿١٧﴾

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ

فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَ لَكُمْ

أُولَئِكَ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَ

مَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ

عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ لَا

يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ

6) చూడండి, 10:5.

7) చాలామంది వ్యాఖ్యాతలు వీరిని దైవదూతలుగా పరుగణిస్తారు.

పోయిన వారిని) మరల బ్రతికించి లేపగలవా? ⁸

22. వాటిలో (భూమ్యాకాశాలలో) అల్లాహ్ తప్ప ఇతర ఆరాధ్యదైవాలు ఉంటే అవి రెండూ నాశనమైపోయేవే కదా! కావున సింహాసనానికి ('అర్థో కు) ప్రభువైన అల్లాహ్! వారు కల్పించే కల్పనలకు అతీతుడు. ⁹

23. తాను చేసేదానిని గురించి అయిన (అల్లాహ్) ప్రశ్నించబడడు, కాని వారు ప్రశ్నించబడతారు.

24. ఏమీ? వారు ఆయనను వదలి ఇతర ఆరాధ్య దైవాలను నియమించుకున్నారా? వారిలో అను: "మీ నిదర్శనాన్ని తీసుకురండి." ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) నాలో పాటు ఉన్నవారికి హితబోధ; మరియు నా పూర్వికులకు కూడా (ఇలాంటి) హితబోధలు (వచ్చాయి). కాని వారిలో చాలామంది సత్యాన్ని గ్రహించలేదు, కావున వారు విముఖులై పోతున్నారు.

25. మరియు మేము, నీకు పూర్వం ఏ ప్రవక్తను పంపినా: "నిశ్చయంగా, నేను (అల్లాహ్) తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు! కావున మీరు నన్నే (అల్లాహ్ నే) ఆరాధించండి." అని దివ్యజ్ఞానం (వోహీ) ఇచ్చి పంపాము.

26. వారంటున్నారు: "అనంత కరుణా మయునికి సంతానముంది!" అని. అయిన సర్వ లోపాలకు అతీతుడు, (అల్లాహ్ సంతానంగా పరిగణించబడే) వారు కేవలం గౌరవనీయులైన (అయిన) దాసులు మాత్రమే! ¹⁰

يُنشِرُون ①
 لَوْ كَانَ فِيهِنَّ إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا
 فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
 يَصِفُونَ ②
 لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ
 يُسْأَلُونَ ③
 أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلُوبًا
 بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرٌ مِنْ مَعِينٍ
 وَذِكْرٌ مَنْ قَبْلُ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
 لَا يَعْلَمُونَ ④
 الْحَقُّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ⑤
 وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ
 إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
 فَاعْبُدُون ⑥
 وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا
 سُبْحَانَ اللَّهِ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ⑦

8) అంటే అవి చనిపోయిన వారిని మరల బ్రతికించి లేపలేవు, అని అర్థం. అంటే వారికి ఎలాంటి శక్తిలేదు. అలాంటప్పుడు వారు ఆ కల్పిత దైవాలను ఎందుకు ఆరాధించాలి?

9) ఒకవేళ అల్లాహ్ (సు.త.)కు సాటిగా మరొక దైవం ఉండి ఉంటే, ఇద్దరి ఆధిపత్యం నడిచేది. ప్రతి ఒక్కరూ తమ ఇచ్ఛానుసారంగా ప్రపంచాన్ని నడపగోరేవారు. దానివల్ల విశ్వంలో ఇంత శాంతి ఉండకపోయేది. అల్లకల్లోలం చేలరేగిపోయేది. మానవుల రాజ్యపాలన ఏదైతే భూమిలోని ఒక్కచిన్న భాగమేద ఉందో, దానికి ఒకే ఒక్క ఉన్నత పాలకుడిని - ప్రెసిడెంట్, లేక రాజు, ప్రైమ్ మినిస్టర్ ను - నియమించుకుంటాము. అలాంటప్పుడు విశ్వసామ్రాజ్య వ్యవస్థలో ఒకని కంటే ఎక్కువ పాలకులు ఉండి ఉంటే, అల్లకల్లోలం చెలరేగదా? చూ. 6: 100.

10) చూడండి, 19:92.

27. వారు అయన (అనుమతించక) ముందు మాట్లాడ లేరు. మరియు వారు (దేవదూతలు) అయన అజ్జలనే పాటిస్తూ ఉంటారు. ¹¹

28. ఆయనకు, వారికి ప్రత్యక్షంగా (ముందు) ఉన్నదీ మరియు వారికి పరోక్షంగా (గోప్యంగా) ఉన్నదీ, అంతా తెలుసు. వారు, అయన సమ్మతించిన వారికి తప్ప ఇతరుల కొరకు సిఫారసు చేయలేరు. ¹² వారు, అయన బీతివలన భయకంపితులై ఉంటారు. (1/8)

29. * వారిలో (దేవదూతలలో) ఎవరైనా: “నిశ్చయంగా ఆయనే కాక, నేను కూడా ఒక ఆరాధ్య దైవాన్ని.” అని అంటే, అలాంటి వానికి మేము నరక శిక్ష విధిస్తాము. ¹³ మేము దుర్మార్గులను ఇదే విధంగా శిక్షిస్తాము.

30. ఏమి ? ఈ సత్య-తిరస్కారులకు తెలియదా (వారు చూడలేదా)? వాస్తవానికి భూమ్యాశాఖలు (ఒకే ఒక్క బౌతికాంశంగా) కలుసుకొని ఉండేవని అయితే మేమే వాటిని పగులగొట్టి వేరుచేశామని? ¹⁴ మరియు మేమే ప్రతి ప్రాణిని నీటి

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿١٢﴾

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَلِئَلَّ نَجْزِيَهُمْ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۗ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا

11) ఈ ఆయత్ ముప్రీకిన్ లు దేవదూత (*అ.స.)లను అల్లాహ్ (సు.త.) బిడ్డలుగా పరిగణించే విషయాన్ని ఖండిస్తుంది. దేవదూత (*అల్లెహిమ్ స.)లు అల్లాహ్ (సు.త.) సృష్టించిన దాసులు మరియు అయన అజ్జలను పాటిస్తూ ఉంటారు.
 12) చూడండి 2:255. దీనిలో వ్యక్తమయ్యేది ఏమిటంటే ప్రవక్తలు మరియు 'సాలహీన్ లే గాక దేవదూతలు కూడా, అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతించిన వారికి మాత్రమే సిఫారసు చేయగలరు. ఇంకా చూడండి, 10:3, 19:87, 20:109, 53:26.
 13) ఇది ఒక ఉదాహరణమే. ఇలా సంభవించనవసరం లేదు. అంటే దేవదూతలు (*అల్లెహిమ్ స.) ఎన్నడూ అలా చేయరు. ఒకవేళ వారు అలా చేస్తే, వారు కూడా శిక్షించబడతారు. ఈ విధమైన ఉదాహరణలకు చూడండి, 43:81 మరియు 39:65.
 14) ఇదే సైంటిస్టులు పలికే Big Bang Theory. ఈ అయత్ అవతరింపజేయబడినప్పుడు అరేబియా వాసులకు ఏ విధమైన సైన్సు జ్ఞానం లేదు. ఈ Big Bang Theory ఇప్పుడిప్పుడే ఆవిష్కరించబడింది. ఈ ఖుర్ఆన్ దైవప్రవక్త (*స.'అ.స) వ్రాయలేదు, ఎందుకంటే అతను నిరక్షరాస్యుడని మక్కహ్ ప్రజలందరికీ తెలుసు. ఆ కాలపు విద్వాంసులకు కూడా ఇలాంటి సైన్సు విషయాల జ్ఞానం ఉండేది కాదు. దీనిలో ఈ ఖుర్ఆన్ దివ్యావిష్కృతి అని నిరూపించ బడుతుంది. దాదాపు వేయికంటే ఎక్కువ ఆయతులలో ఈ విధమైన సైన్సు విషయాలు పేర్కొనబడ్డాయి. వాటిలో కొన్ని ఇప్పుడిప్పుడే పరిశోధించబడి నిరూపించబడ్డాయి. వాటిలో ఏ

నుండి పుట్టించాము. ¹⁵ ఇకనైన వారు విశ్వసించరా?

31. మరియు భూమి వారితో పాటు కదలకుండా ఉండాలని మేము దానిలో స్థిరమైన పర్వతాలను (మేకులవలె) నాటాము. ¹⁶ మరియు వారు (ప్రజలు) మార్గదర్శకత్వం పొందాలని మేము దానిలో విశాలమైన మార్గలను కూడా ఏర్పాటు చేశాము.

32. మరియు మేము ఆకాశాన్ని సురక్షితమైన కప్పుగా చేశాము. ¹⁷ అయినా వారు అందులోని సూచన (ఆయాత్)ల నుండి విముఖులవు తున్నారు.

33. మరియు రేయింబవళ్ళను మరియు సూర్య-చంద్రులను సృష్టించిన వాడు అయినే. అవి తమతమ కక్ష్యలలో తేలియాడుతూ (తిరుగుతూ) ఉన్నాయి.

34. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు పూర్వం మేము ఏ మానవునికి కూడా శాశ్వత జీవితాన్ని ప్రసాదించ లేదు. ¹⁸ ఏమీ? ఒకవేళ నీవు మరణిస్తే! వారు మాత్రం శాశ్వతంగా సజీవులుగా (చిరంజీవులుగా)

يُؤْمِنُونَ ﴿۱۵﴾
 وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿۱۶﴾
 وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿۱۷﴾
 وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿۱۸﴾
 وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمْ الْخَالِدُونَ ﴿۱۹﴾

ఒక్క ఆవిష్కారం కూడా ఖుర్ఆన్ లో పేర్కొనబడని విషయం తప్పని నిరూపించలేదు. ఇంకా ఎన్నో నిరూపించబడ నున్నాయి. ఈ కాలపు Modern Astrophysicistsల అందరి అభిప్రాయం ఏమిటంటే: ఈ విశ్వమంతా ఒకే మూల ద్రవ్యం హైడ్రోజన్ పరమాణువు నుండి సృష్టించబడింది. తరువాత ఆ హైడ్రోజన్ పరమాణువులు గురుత్వాకర్షణ శక్తివల్ల కలుపబడి అనేక పదార్థాల సముదాయం ఏర్పడి, తరువాత అది పగలగొట్ట బడటం వల్ల Galaxies, Nebulae and Solar Systems, అంటే నక్షత్ర సముదాయం ఏర్పడింది. ఇదంతా జరగాటానికి ఎంతో శక్తి (Energy) కావాలి. కాబట్టి, ఇదంతా చేసే శక్తి గలవాడు, సర్వ సృష్టికి ఆధారభూతుడైన అల్లాహ్ (సు.త.) మాత్రమే. ఇంకా చూడండి, 51:47.

15) ఈ విషయం కూడా ఇప్పటి సైంటిస్టులందరూ అంగీకరిస్తారు. అంటే ప్రతిజీవి నీటి నుండి పుట్టించబడిందని. జీవకణం (Cell) లోని అత్యధిక భాగం Protoplasm. అందులో కూడా అత్యధిక భాగం (దాదాపు 72%) నీరే.

16) చూడండి, 16:15.
 17) చూడండి, 13:2.
 18) చూడండి, 3:144.

ఉంటారా?¹⁹

35. ప్రతి ప్రాణి మృత్యువును చవిచూస్తుంది. మరియు మేము మీ అందరినీ, మంచి మరియు చెడు స్థితులకు గురిచేసి పరీక్షిస్తాము.²⁰ మరియు మీరందరూ మా వైపునకే మరలింపబడతారు.

36. మరియు ఈ సత్య-తిరస్కారులు నిన్ను చూసినప్పుడల్లా నీలో పరిహాసమాడే వైఖరిని మాత్రమే అవలంబిస్తూ (అంటారు)²¹: “ఏమీ? మీ ఆరాధ్యదైవాలను గురించి (నిర్లక్ష్యంగా) మాట్లాడే వ్యక్తి ఇతనేనా?” ఇక వారెవరూ అనంత కరుణామయుని ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు! వారే, సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు.

37. మానవుడు ఆత్రగాడుగా (తోందరహటు జీవిగా) పుట్టించబడ్డాడు.²² త్వరలోనే నేను మీకు నా సూచనలు చూపుతాను, కావున నన్ను తోందరపెట్టకండి.²³

38. మరియు వారంటున్నారు: “మీరు సత్యవంతులే అయితే ఈ వాగ్దానం (బెదిరింపు) ఎప్పుడు నెరవేరనున్నది.²⁴

39. ఒకవేళ, ఈ సత్య-తిరస్కారులు, ఆ సమయాన్ని గురించి తెలుసుకోని ఉంటే ఎంత బాగుండేది! అప్పుడు వారు ఆ అగ్నినుండి తమ ముఖాలను గానీ, తమ వీపులను గానీ కాపాడుకోలేరు. మరియు వారి కెలాంటి సహాయం కూడా లభించదు.

40. వాస్తవంగా, అది వారిపై అకస్మాత్తుగా వచ్చినది వారిని కలవరపెడుతుంది.²⁵ వారు

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَ نَبُؤُكُمْ
بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةٌ وَإِنَّا
تُرْجَعُونَ ﴿٢٥﴾

وَ إِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي
يَذُكُرُ إِلَهُتِكُمْ ؕ وَ هُمْ بِذِكْرِ
الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٢٦﴾

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ
سَآوِرِيكُمْ أَلَيْتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٢٧﴾
وَ يَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا
يَكْفُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَ لَا
عَنْ ظُهُورِهِمْ وَ لَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٢٩﴾
بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا

19) చూడండి, 39:30.
20) మీలో ఎవరు కృతజ్ఞులో మరియు ఎవరు కృతఘ్నులో చూడటానికి. మంచి స్థితిలో అల్లాహ్ (సు.త.)కు కృతజ్ఞులవటం మరియు దురావస్థలో సహనం వహించటమే విశ్వాసుల లక్షణాలు.
21) చూడండి, 25:41.
22) మానవుని కి సహనం లేదు చూడండి, 17:11.
23) చూడండి, 16:1, అంటే తీర్చుదినం రానున్నది.
24) దీని జవాబుకై చూడండి, 7:187.
25) తబ్బి హాత్తు: perplex, stupify, కలవరపెట్టు, చికాకుపరచు, తెలివితేటలను పోగొట్టు.

దానిని నివారించనూ లేరు మరియు వారికలాంటి వ్యవధి కూడా ఇవ్వబడదు.

41. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) వాస్తవానికి, నీకు పూర్వం కూడా ప్రవక్తలు ఎగతాళి చేయబడ్డారు, కానీ ఆ వెక్కిరించిన వారిని, వారి ఎగతాళియే చుట్టుకున్నది.²⁶

42. ఇలా అను: “రేయింబవళ్ళు మిమ్మల్ని అనంత కరుణామయుని (శిక్ష) నుండి ఎవడు కాపాడగలడు?” అయినా వారు తమ ప్రభువు స్మరణ నుండి విముఖులవుతున్నారు.

43. లేక! వారిని మా (శిక్ష) నుండి కాపాడటానికి మేము తప్ప వేరేదైవాలు ఎవరైనా ఉన్నారా? వారు (ఆ దైవాలు) తమకు తామే సహాయం చేసుకోలేరు మరియు వారు మా నుండి కాపాడు కోనూ లేరు.

44. అయినా! మేము వారికి మరియు వారి తండ్రి-తాతలకు చాలా కాలం వరకు సుఖ-సంతోషాలను ఇస్తూ వచ్చాము. అయితే! వారు చూడటంలేదా! వాస్తవానికి, మేము భూమిని, దాని అన్ని వైపుల నుండి తగ్గిస్తున్నామని? ²⁷ అయినా! వారు ఆధిక్యత వహించగలరని భావిస్తున్నారా?

45. (ఓ ము'హమ్మద్!) వారితో అను: “నేను కేవలం దివ్యజ్ఞానం (వహీ) ఆధారంగానే మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాను.” కానీ చెవిటి వారిని, ఎంత హెచ్చరించినా, వారు పిలుపును వినలేరు కదా!

46. మరియు ఒకవేళ నీ ప్రభువు శిక్ష, కొంత వారికి పడితే, వారు: “అయ్యో మా పాడుగాను! వాస్తవానికి, మేము దుర్మార్గులుగా ఉండేవారం.” అని అంటారు.

يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٢٠﴾

وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْتَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِاللَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا

كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢١﴾

قُلْ مَن يَكْفُرْكُمْ بِالْبَيْلِ وَ النَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ

رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٢﴾

أَمْ لَهُمُ الْإِهْتَاءُ تَنَنَعُهُمْ مِّن دُونِنَا لَا

يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا

هُم مِّنَّا يُضْحَبُونَ ﴿٢٣﴾

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَ آبَاءَهُمْ حَتَّىٰ

طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَا

نَأْتِي الْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِمَّنْ ظَرَفِهَا

أَفْهَمُ الْغَالِبُونَ ﴿٢٤﴾

قُلْ إِنَّمَا أَنذَرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ

الصَّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٢٥﴾

وَ لَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ

رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوْمِئِذٍ إِنَّا كُنَّا

ظَالِمِينَ ﴿٢٦﴾

26) ఇటువంటి ఆయత్ చూడండి, 6:10.

27) చూడండి, 13:41, అంటే విశ్వాసుల సంఖ్య క్రమక్రమంగా పెరగటం మరియు వారు 'అరబ్ దేశాన్ని ఆక్రమించటం మరియు ముస్లికుల సంఖ్య తగ్గిపోవటం మరియు వారి అధికారంలో నున్న భూమి దినదినానికి తగ్గిపోవటం.

47. మరియు పునరుత్థానదినమున మేము సరిగ్గా తూచే త్రాసులను ఏర్పాటుచేస్తాము, కావున ఏ వ్యక్తికి కూడా ఏ మాత్రం అన్యాయం జరుగదు. ఒకవేళ ఆవగంజంత కర్మ ఉన్నా మేము దానిని ముందుకు తెస్తాము. మరియు లెక్కచూడటానికి మేమే చాలు!

48. మరియు వాస్తవానికి మేము, మూసా మరియు హోరూన్ లకు ఒక గీటురాయిని మరియు దివ్యజ్యోతిని (తొరాత్ ను) ప్రసాదించి ఉన్నాము మరియు ధైవబీతి గల వారికి ఒక హితబోధను. ²⁸

49. వారి కొరకు ఎవరైతే అగోచరుడైన తమ ప్రభువుకు భయపడతారో! ²⁹ మరియు అంతిమ ఘడియను గురించి బీతిపరులై ఉంటారో!

50. మరియు ఈ శుభప్రదమైన జ్ఞాపిక (ఖుర్ఆన్)ను మేము అవతరింపజేశాము. ఏమీ? మీరు దీనిని నిరాకరిస్తారా? (1/4)

51. * మరియు వాస్తవానికి, మేము ఇంతకు పూర్వం ఇబ్రాహీమ్ కు కూడా మార్గదర్శకత్వం చేశాము మరియు అతనిని గురించి మాకు బాగా తెలుసు. ³⁰

52. అతను తన తండ్రి మరియు తన జాతి ప్రజలతో ఇలా అన్నప్పుడు: “మీరు బక్రీత్ ఆరాధిస్తూ ఉన్న ఈ విగ్రహాలు ఏమిటి?”

53. వారన్నారు: “మేము మా తండ్రి-తాతలను, వీటినే ఆరాధిస్తూ ఉండగా చూశాము.”

54. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: “వాస్తవానికి, మీరు మరియు మీ తండ్రి-తాతలు స్పష్టంగా మార్గ భ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు.”

55. వారన్నారు: “ఏమీ? నీవు మా వద్దకు ఏదైన సత్యాని తెచ్చావా? లేదా నీవు మాలో

وَ نَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَ كَفَىٰ بِنَا حَسِيبِينَ ﴿٢٨﴾

وَ لَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَ هَارُونَ الْفُرْقَانَ وَ ضِيَاءً وَ ذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢٩﴾

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَ هُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٣٠﴾

وَ هَذَا ذِكْرٌ مُّبْرَكٍ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٣١﴾

وَ لَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَ كُنَّا بِهِ عَلِيمِينَ ﴿٣٢﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَ قَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاقِفُونَ ﴿٣٣﴾

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٣٤﴾

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَ آبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٥﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ

28) అంటే దివ్యజ్ఞానమే నీతి నిజాయితీలను పరిక్షించే గీటురాయి. కావున అల్లాహ్ (సు.త.) వరుసగా దివ్యగ్రంథాలను అవతరింపజేశాడు. చూడండి, 2:44 మరియు 2:53.

29) చూడండి, 2:3.

30) ఇబ్రాహీమ్ (అ.స) గాథకు చూడండి 6:74-79 మరియు 83.

పరిహాసమాడుతున్నావా?”

56. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: “అలాకాదు! భూమ్యాకాశాల ప్రభువే మీ ప్రభువు! ఆయనే వాటన్నింటినీ సృజించాడు. మరియు నేను ఈ విషయం గురించి మీ ముందు సాక్ష్యమిస్తున్నాను.

57. “మరియు నేను అల్లాహ్ పై ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను. మీరు వెళ్ళిపోయిన తరువాత మీ విగ్రహాలకు విరుద్ధంగా తప్పక యుక్తిపన్నుతాను.”

58. తరువాత అతను ఒక పెద్ద దానిని (విగ్రహాన్ని) తప్ప అన్నింటినీ ముక్కలు ముక్కలుగా చేశాడు; బహుశా వారు దాని వైపునకు మరలుతారని!

59. వారన్నారు: “మా ఆరాధ్య దైవాలతో ఈ విధంగా ప్రవర్తించిన వాడెవడు? నిశ్చయంగా, వాడు దుర్మార్గుడు.”

60. (కొందరు) ఇలా అన్నారు: “ఇబ్రాహీమ్ అనే ఒక యువకుడు, వీటిని గురించి ప్రస్తావిస్తూ ఉండగా మేము విన్నాము.”

61. (ఇతరులు) అన్నారు: “అయితే, అతనిని ప్రజల కళ్ళ ముందుకు తీసుకురండి; బహుశా వారు సాక్ష్యమిస్తారేమి!”

62. (అతనిని తెచ్చిన తరువాత) వారు అడిగారు: “ఓ ఇబ్రాహీమ్! ఏమీ? నీవేనా మా ఆరాధ్యదైవాలతో ఇలా వ్యవహరించినవాడవు?”

63. (ఇబ్రాహీమ్) జవాబిచ్చాడు: “కాదు కాదు! వారిలోని ఈ పెద్దవాడే ఇలా చేశాడు! అవి మాట్లాడ గలిగితే వాటినే అడగండి!”

64. వారు తమలో తాము సమాలోచనలు చేసుకుంటూ ఇలా అనుకున్నారు: “నిశ్చయంగా, స్వయంగా మీరే దుర్మార్గులు!”

65. కాని, తరువాత వారి బుద్ధి తలక్రిందులై వారు ఇలా అన్నారు: “వాస్తవానికి, నీకు తెలుసు కదా, ఇవి మాట్లాడలేవని!”

الْعَبِيدِ ۝

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ

ذُلِّكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝

وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ

تَوَلَّوْا مُدْبِرِينَ ۝

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كِبِيرًا لَهُمْ

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ

الظَّالِمِينَ ۝

قَالُوا سَبِعْنَا فَتَىٰ يَدُوكُمْ يُقَالُ لَهُ

إِبْرَاهِيمُ ۝

قَالُوا فَاتُّوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ

لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ۝

قَالُوا آءَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا

يَا إِبْرَاهِيمُ ۝

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا

فَسَاءَ مَا هُم بِقَائِلِينَ ۝

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ

أَنْتُمْ الظَّالِمُونَ ۝

ثُمَّ نَكْسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ

عَلِمْتُمْ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ۝

66. (ఇబ్రాహీమ్) ఇలా అన్నాడు: “అలా అయితే! మీరు అల్లాహ్ ను వదలి, మీ కెలాంటి లాభంగానీ, నష్టంగానీ చేకూర్చలేని వాటిని ఆరాధిస్తారా?”

67. “ధిక్కారం! మీపై మరియు అల్లాహ్ ను వదలి మీరు ఆరాధించే వాటిపై (ద్వైవాలపై)! ఏమీ? మీరు ఏ మాత్రమూ తెలివని ఉపయోగించరా?”

68. వారన్నారు: “మీరేమైనా చేయదలుచు కుంటే! ఇతనిని కాల్చివేయండి, మీ ఆరాధ్య దైవాలకు లోడ్పడండి.”

69. మేము (అల్లాహ్) ఆజ్ఞాపించాము: “ఓ అగ్ని! నీవు ఇబ్రాహీమ్ కొరకు చల్లగా సురక్షితంగా అయిపో!”³¹

70. మరియు వారు ఇబ్రాహీమ్ కు కీడు తలపెట్ట గోరారు, కాని మేము వారినే నష్టంలో పడవేశాము.

71. మరియు మేము అతనిని (ఇబ్రాహీమ్ ను) మరియు లూ'త్ ను రక్షించి, సర్వజనుల కొరకు శుభప్రదం చేసిన భూమి వైపునకు పంపాము.³²

72. మరియు అతనికి (ఇబ్రాహీమ్)కు ఇస్థా'ఖ్ మరియు య'అఖూబ్ లను అదనపు కానుకగా ప్రసాదించాము.³³ మరియు మేము ప్రతి ఒక్కరిని సద్వర్తనులుగా చేశాము.

73. మరియు మేము వారిని నాయకులుగా చేశాము. వారు ప్రజలకు మా అజ్ఞ ప్రకారం మార్గ దర్శకత్వం చేస్తూ ఉండేవారు. మరియు మేము వారిపై - సత్కార్యాలు చేయాలని, నమా'జ్

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا

يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ۗ

أَفِ لَكُمْ وَ لِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ

اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٦﴾

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ

كُنْتُمْ فَعَالِينَ ﴿٦٧﴾

قُلْنَا يَا كُوفِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى

إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٨﴾

وَآرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمْ

الْأَخْسَرِينَ ﴿٦٩﴾

وَ نَجَّيْنَاهُ وَ لُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي

بُرُكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧٠﴾

وَ هَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً

وَ كُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧١﴾

وَ جَعَلْنَاهُمْ آيَةً يُهَدُونَ بِأَمْرِنَا وَ

أَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ

31) చూడండి 29:24 మరియు 37:97.

32) లూ'త్ ('అ.స.) ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) యొక్క సోదరుని కుమారులు. అతను ఇస్థాం స్విక రించి ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) లో సహ తమ నగరం 'ఊర్ - ఏదైతే Mesopotamia (ఇరాఖ్)లో ఉండే - విడిచి ఫలస్టీన్ (సిరియా)కు వెళ్ళారు. అల్లాహ్ (సు. త.) అతనిని కూడా ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు. లూ'త్ ('అ.స.) సోడోమ్ మరియు గోమొర్రాహ్ (సద్దూమ్, 'అమూరహ్) ప్రాంతంలో నివసించారు. అవి ఈనాటి మృతసముద్రం (Dead Sea) దగ్గర ఉండేవి.

33) మొదటి కుమారుడు ఇస్మా'యీలు ('అ.స.) కావున ఇస్థాఖ్ ('అ.స.) 'అదనపు కానుకగా' అని ఇక్కడ పేర్కొనబడ్డారు.

స్థాపించాలని, విధిదానం ('జకాత్) ఇవ్వాలని - దివ్యజ్ఞానం (హా'హీ) పంపాము. మరియు వారు (కేవలం) మమ్మల్ని ఆరాధించే వారు.

74. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) మేము లూ'త్ కు ³⁴ వివేకాన్ని మరియు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము మరియు మేము అతనిని అసహ్య కరమైన పనులు చేస్తున్నవారి నగరం నుండి కాపాడాము. నిశ్చయంగా, వారు నీచులు, అవిధేయులు (ఫాసిఖూస్) అయిన ప్రజలు.

75. మరియు మేము అతనిని మా కారుణ్యం లోకి ప్రవేశింపజేసుకున్నాము. నిశ్చయంగా, అతను సద్వర్తనులలోని వాడు.

76. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకోండి) నూ'హ్ ³⁵ అంతకు ముందు, మమ్మల్ని వేడుకొనగా మేము అతని (ప్రార్థనను) అంగీకరించాము. కావున అతనికి మరియు అతనిలోబాటు ఉన్నవారికి ఆ మహా విపత్తునుండి విముక్తి కలిగించాము.

77. మరియు మా సూచనలను అబద్ధాలని నిరాకరించిన వారికి వ్యతిరేకంగా మేము అతనికి సహాయంచేశాము. నిశ్చయంగా, వారు దుష్ట ప్రజలు. కావున మేము వారినందరినీ ముంచివేశాము.

78. మరియు దావూదు మరియు సుల్తమాన్ ఇద్దరు ఒక చేను గురించి తీర్పుచేసినవిషయం (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ³⁶: ఒక తెగవారి మేకలు (మరొక తెగవారి చేను) మేశాయి. అప్పుడు

الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا
عِدِيْنَ ۝

وَلَوْ كُنَّا اتَيْنُهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ
مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ
الْخَبِيثَاتِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَسِئِلِيْنَ ۝

وَ اَدَّخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا اِنَّهُ مِنَ
الصَّالِحِيْنَ ۝

وَتُوْحًا اِذْ نَادَى مِنْ قَبْلِ فَاسْتَجَبْنَا
لَهٗ فَنَجَّيْنَاهُ وَ اَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيْمِ ۝

وَ نَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا
بِآيَاتِنَا اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَاَعْرَضْنَا عَنْهُمْ اَجْعَلِيْنَ ۝

وَ دَاوُدَ وَ سُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمِيْنَ فِي
الْحَرْثِ اِذْ نَفَثَتْ فِيْهِ غَنَمُ الْقَوْمِ

34) లూ'త్ ('అ.స.) గాథ కొరకు చూడండి, 7:80-84, 11:77-83, 15:58-76.

35) నూ'హ్ ('అ.స.) గాథ ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. ముఖ్యంగా చూడండి, 11:25-48.

36) ఒక వ్యక్తి మేకలు ఒక రాత్రి మరొక వ్యక్తి పంటపోలాన్ని మేస్తాయి. అతడు, దావూద్ ('అ.స.) దగ్గరకు తీర్పుకొరకు వస్తాడు. అతను ('అ.స.) పంట నష్టానికి సమానమైన విలువగల మేక లను, పొలంవానికి ఇవ్వాలని తీర్పుచేస్తారు. ఇది విని అక్కడే ఉన్న అతని ('అ.స.) కుమారులు సుల్తమాన్ ('అ.స.) అంటారు: 'అలా కాదు! చేను మేకలవానికి ఇవ్వాలి అతడు సేద్యం చేసి మేకలు మేయక ముందు ఉన్నస్థితిలోకి పెంచి తీసుకురావాలి. ఈ కాలమంతా మేకలు చేను వాని దగ్గర ఉండాలి. అతడు వాటి పాలు, ఉన్ని మరియు పిల్లలతో లాభం పొందవచ్చు. ఎప్పు డైతే చేను మెదటి స్థితిలోకి వస్తుందో అప్పుడు చేనూ, మేకలు, తమతమ యజమానులకు తిరిగి ఇవ్వాలి.' ఈ తీర్పు ఎక్కువ ఉచితమైనదైనందుకు, దానినే అమలు పరస్తారు.

వాస్తవానికి, మేము వారి తీర్పునకు సాక్షులుగా ఉన్నాము.

79. అసలు సులైమాన్ కు మేము (వాస్తవ విషయం) తెలియజేశాము. మరియు వారిద్దరికీ మేము వివేకాన్ని మరియు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. మరియు మేము పర్వతాలను మరియు పక్షులను దావూద్ లో బాటు మా స్తోత్రం చేయటానికి లోబరిచాము. ³⁷ మరియు నిశ్చయంగా మేమే (ప్రతిదీ) చేయగలవారము.

80. మరియు మేము అతనికి, మీ యుద్ధాలలో, మీ రక్షణ కొరకు కవచాలు తయారుచేయడం నేర్పాము. అయితే! (ఇప్పుడైనా) మీరు కృతజ్ఞులవుతారా?

81. మరియు మేము తీవ్రంగా వీచే గాలిని సులైమాన్ కు (వశపరిచాము). అది అతని అజ్ఞాలో మేము శుభాలను ప్రసాదించిన (అనుగ్రహించిన) భూమి మీద విచేది. ³⁸ మరియు నిశ్చయంగా, మాకు ప్రతి విషయం గురించి బాగా తెలుసు.

82. మరియు 'షైతానులలో కొందరు అతని కొరకు (సులైమాన్ కొరకు సముద్రంలో) మునిగే వారు మరియు ఇతర పనులు కూడా చేసేవారు. మరియు నిశ్చయంగా, మేమే వారిని కనిపెట్టుకొని ఉండేవారము. (3/8)

83. * మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి), అయ్యూబ్ తన ప్రభువును వేడుకున్నప్పుడు (ఇలా అన్నాడు): “నిశ్చయంగా, నన్ను బాధ (వ్యాధి) చుట్టుకున్నది. మరియు నీవే కరుణా మయులలో కెల్లా గొప్ప కరుణామయుడవు!” ³⁹

وَ كُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٣٧﴾

فَقَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ ۚ وَكَلَّا اتَيْنَا حُكْمًا
وَ عَلِيمًا ۚ وَ سَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ
يُسَبِّحُونَ وَ الطَّيْرَ ۗ وَ كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٣٨﴾

وَ عَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ
لِتَحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ ۚ فَهَلْ أَنْتُمْ
شَاكِرُونَ ﴿٣٩﴾

وَ لِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي
بِأَمْرٍ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا
وَ كُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٤٠﴾

وَ مِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغْوُ صُونَ لَهُ ۚ وَ
يَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ ۚ وَ كُنَّا لَهُمْ
حَافِظِينَ ﴿٤١﴾

وَ أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ
وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٤٢﴾

37) చూడండి, 17:44, 57: 1 మరియు 13:13.

38) ఈ భూమి ఆ కాలపు షామ్, అంటే ఈ కాలపు ఫలస్టీన్, జోర్డాన్ మరియు సిరియాలు.

39) అయ్యూబ్ (*అ.స.) మెదట, సుఖసంతోషాలలో జీవితం గడిపారు. తరువాత అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని తీవ్రమైన కష్టాలలో, వ్యాధిలో పరీక్షించాడు. అతను, ఆ కష్టకాలంలో కూడా సహనం వహించారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని అనుగ్రహించి మరల మెదటి కంటే మంచిస్థితికి తెచ్చాడు. చూడండి, 38:44.

84. అప్పుడు మేము అతని (ఫార్లనను) అంగీకరించి, అతని బాధనుండి అతనికి విముక్తి కలిగించాము. మరియు అతనికి, అతని కుటుంబ వాసులను తిరిగి ఇవ్వటమే గాక వారితో బాటు ఇంకా అంత మందిని ఎక్కువగా ఇచ్చి, దానిని మా నుండి ఒక ప్రత్యేక కరుణగా మరియు మమ్మల్ని ఆరాధించే వారికి ఒక జ్ఞాపికగా చేశాము.

85. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకోండి) ఇస్కా'యీల్ ఇద్రిస్ మరియు జు'ల్-కిఫ్ల⁴⁰ వీరందరుకూడా సహనశీలురైన వారే!

86. మరియు మేము వారందరినీ మా కారుణ్యంలోకి తీసుకున్నాము. నిశ్చయంగా వారందరూ సద్గుర్తులు.

87. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) చేపవాడు (యూనుస్) ⁴¹ - ఉద్దేశంతో వెళ్ళిపోతూ - మేము అతనిని పట్టుకోలేమని అనుకున్నాడు! కాని ఆ తరువాత, అంధకారాలలో చిక్కుకొని పోయి నప్పుడు, ఇలా మొరపెట్టుకున్నాడు: "వాస్తవానికి నీవు (అల్లాహ్) తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు, నీవు సర్వలోపాలకు అతీతుడవు, నిశ్చయంగా, నేనే అపరాధులలోని వాడను."

88. అప్పుడు మేము అతని (ఫార్లనను) అంగీకరించి, అతనికి ఆ దుఃఖము నుండి విముక్తి కలిగించాము. మరియు విశ్వసించిన వారిని మేము ఇదే విధంగా కాపాడుతూ ఉంటాము.

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ
ضُرِّهِ وَأَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ
رَحْمَةً مِنَّا وَعِنْدَنَا وَ ذِكْرًا
لِّلْعَبِيدِ ۝

وَ اسْمَعِيلَ وَ اِدْرِيسَ وَ ذَا الْكِفْلِ ۝
كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ ۝

وَ ادْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِّنَ
الصَّالِحِينَ ۝

وَ ذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ
أَن لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي
الظُّلُمَاتِ أَن لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ
إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۝

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَ نَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ
وَ كَذَلِكُمْ نُجِّي الْمُؤْمِنِينَ ۝

40) జు'ల్-కిఫ్ల ('అ.స.) ప్రవక్తనా కాదా అనే విషయం గురించి వ్యాఖ్యాతలలో భేదాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. ఇబ్నె-కసీర్ (ర'హ్మా) అంటారు: 'అతని పేరు ఇతర ప్రవక్త ('అల్తైహిమ్ స.)ల పేర్లలోపాటు వచ్చింది కాబట్టి అతను కూడా ప్రవక్తయే!'

41) యూనుస్ ('అ.స.) తన ప్రజల సత్య-తిరస్కారాన్ని ఓర్చుకోలేక అల్లాహ్ (సు.త.) అనుమతిచే ముందే వారిని విడిచి పారిపోయి పడవనెక్కారు. అతను చీటిలలో ఓడిపోయి, పడవను మునిగి పోకుండా కాపాడటానికి, సముద్రంలోకి దూకారు. అల్లాహ్ (సు.త.) అజ్ఞతో అతనిని ఒక పెద్దచేప మ్రింగింది. అతను ('అ.స.) ఆ చేప కడుపులో తన ప్రభువు (అల్లాహుత'అలా)ను వేడుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని తిరిగి ఒడ్డుమీదికి చేర్చాడు. అతను ('అ.స.) తిరిగి వెళ్ళి తమ ప్రజలకు హితబోధచేశారు. వివరాలకు చూడండి, 37:139-148 మరియు 10:98.

89. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకోండి) ⁴²జకరియ్యా తన ప్రభువును వేడుకున్నప్పుడు ఇలా ప్రార్థించాడు: “ఓ నా ప్రభూ! నన్ను ఒంటరి వానిగా (సంతానహీనునిగా) వదలకు. నీవే సర్వశ్రేష్ఠమైన వారసుడవు!”

90. అప్పుడు మేము అతని ప్రార్థనను అంగీకరించి, అతని కొరకు అతని భార్యను (సంతానానికి) యెగ్యురాలుగా జేసి, అతనికి య'హ్యూను ప్రసాదించాము. వాస్తవానికి వారు సత్కార్యాలు చేయటానికి పోటీపడేవారు. మరియు శ్రద్ధతో మరియు భీతితో మమ్మల్ని ఆరాధించేవారు. మరియు మా సమక్షంలో వినమృదై ఉండేవారు.

91. మరియు (జ్ఞాపకంచేసుకోండి), తన శిలాన్ని కాపాడుకున్న ఆ మహిళ (మర్యమ్)లో మా నుండి ప్రాణం (రూ'హ్) ఊది, అమెను మరియు అమె కొడుకును, సర్వ లోకాలవారికి ఒక సూచనగా చేశాము.⁴³

92. నిశ్చయంగా, మీ ఈ సమాజం ఒకే ఒక్క సమాజం⁴⁴ మరియు కేవలం నేనే మీ ప్రభువును, కావున మీరు నన్ను మాత్రమే ఆరాధించండి.

93. కాని వారు (ప్రజలు) తమ ధర్మవిషయంలో తెగలు తెగలుగా చీలిపోయారు. వారందరికీ మా వైపునకే మరలి రావలసి వున్నది.

94. సత్కార్యాలు చేసేవాడు విశ్వసించేవాడై ఉంటే, అతని శ్రమ నిరాదరించబడదు మరియు నిశ్చయంగా, మేము దానిని ప్రాసేవడతాము.

وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَاصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ أَنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَعَبًا وَرَهَبًا ۗ وَكَانُوا لَنَا خَشِيعِينَ ﴿٩٠﴾

وَالتِّي أَحْصَيْنَا فَرَجَهَا فَنفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۗ كُلٌّ إِلَيْنَا رُجُوعٌ ﴿٩٣﴾

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ ۗ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٤﴾

42) జకరియ్యా (*అ.స.) గాథకు చూడండి, 3:37, 19:2 మరియు సూరహ్ 'తా-హా' (20).

43) చూడండి, 15:29, 38:72 మరియు 32:9.

44) ఉమ్మత్తున్ అంటే ధర్మం లేక సమాజం. ఇక్కడ ఇస్లాం ధర్మం మరియు సమాజం. దీని వైపునకే ప్రవక్తలందరూ తమ ప్రజలను ఆహ్వానించారు. ప్రవక్తలందరి ధర్మం ఇస్లామ్! దైవప్రవక్త ప్రవచనం: 'ప్రవక్తలందరి కుటుంబం ఒక్కటే, మా తండ్రి ఒక్కడు మరియు మా తల్లులు వేరువేరు. మా అందరి ధర్మం ఒక్కటే, ఇస్లాం.' (ఇబ్నె-కసీ'ర్).

95. మరియు మేము నాశనం చేసిన ప్రతి నగరం (వారి) పై, వారు (ఆ నగరవాసులు) మరలి రావటం నిషేధించబడింది.

96. ఎంతవరకైతే యూజుజ్ మరియు మూజుజ్ లు వదలి వెట్టబడి ప్రతి మిట్ట నుండి పరుగెడుతూ రారో! ⁴⁵

97. మరియు సత్యవార్తనం నెరవేరే సమయం దగ్గర పడినప్పుడు సత్య-తిరస్కారుల కళ్ళు విచ్చుకుపోయి: “అయి మా దౌర్భాగ్యం! వాస్తవానికి మేము దీని నుండి అశ్రద్ధకు గురి అయ్యాము. కాదు కాదు! మేము దుర్మార్గులుగా ఉండేవారము.” అని అంటారు.

98. (వారిలో ఇంకా ఇలా అనబడుతుంది): “నిశ్చయంగా, మీరు మరియు అల్లాహ్ ను వదలి మీరు ఆరాధించే వారూ, నరకాగ్నికి ఇంధన మవుతారు! (ఎందుకంటే) మీకు అక్కడికి పోవలసి ఉన్నది. ⁴⁶

99. ఒకవేళ ఇవన్నీ ఆరాధ్య దైవాలే అయివుంటే, ఇవి అందులో (నరకంలో) ప్రవేశించి ఉండేవి కావు కదా! ఇక మీరంతా అందులోనే శాశ్వతంగా ఉంటారు!”

وَ حَرَّمْ عَلَى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٦﴾

وَ اتَّقَوْبَ الْوَعْدِ الْحَقِّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَوِيلْنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٧﴾

إِنَّكُمْ وَ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَأَنْتُمْ لَهَا وَرِدُونَ ﴿٩٨﴾

لَوْ كَانَ هُوَ إِلَّا إِلَهًا مَّا وَرَدُوهَا وَ كُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٩٩﴾

45) చూడండి, 18:94-98. తీర్చుదినం దగ్గరికి వచ్చి ఈసా ('అ.స.) తిరిగి భూలోకంలోకి వచ్చి నపుడు, యూజుజ్ మరియు మూజుజ్ లు ప్రపంచంలో ప్రతిచోట వ్యాపించి ఉంటారు. వారి హింసలు మరియు దౌర్జన్యాలకు విశ్వాసులు తాళలేక పోతారు. చివరకు 'ఈసా ('అ.స.) విశ్వాసులను తీసుకొని 'తూర్ పర్వతంపైకి ఎక్కుతారు. అతను యూజుజ్ మరియు మూజుజ్ లను శిక్షించటానికి, అల్లాహ్ (సు.త.)ను ప్రార్థిస్తారు. అప్పుడు వారంతా వధింప బడతారు. వారి శవాల దుర్వాసన అంతటా వ్యాపించిపోతుంది. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) పక్షులను పంపుతాడు. అవి ఆ శవాలను సముద్రంలోకి విసరుతాయి. ఆ తరువాత ఒక పెద్దవర్షం కురుస్తుంది. దానిలో భూమి శుభ్రపరచబడుతుంది. ('స'హీహ్ 'హదీస్'ల ఆధారంగా, ఇబ్నె-కసీర్).

46) ఒక 'హదీస్' ప్రకారం ఈ ఆయత్ విని ఒక ముస్లికుల నాయకుడు అన్నాడు: 'యూదులు మరియు క్రైస్తవులు ఆరాధించే 'ఉజైర్ ('అ.స.) మరియు 'ఈసా ('అ. స.)లు కూడా నరకానికి పోతారా?' దానికి దైవప్రవక్త ('స.'అ.స) అన్నారు: 'అల్లాహ్ (సు.త.)కు బదులుగా తనను ఆరాధించటాన్ని సమ్మతించిన ప్రతివ్యక్తి, తనను ఆరాధించిన వారితోపాటు నరకానికి పోతాడు.'

100. అందులో వారు (దుఃఖించేత) మూలుగుతూ ఉంటారు. అందులో వారేమి వినలేరు.⁴⁷

101. నిశ్చయంగా ఎవరికొరకైతే, మా తరపు నుండి మేలు (స్వర్గం) నిర్ణయింపబడివుందో, అలాంటి వారు దాని (నరకం) నుండి దూరంగా ఉంచబడతారు.

102. వారు దాని మెల్లని శబ్దం కూడా వినరు. వారు తాము కోరిన వాటిలో శాశ్వతంగా ఉంటారు.

103. ఆ గొప్ప భీతి కూడా వారికి దుఖం కలిగించదు⁴⁸ మరియు దేవదుతలు వారిని ఆహ్వానిస్తూ వచ్చి: "మీకు వాగ్దానం చేయబడిన మీ దినం ఇదే! అని అంటారు.

104. (జ్ఞాపముంచుకోండి)! ఆ రోజు మేము ఆకాశాన్ని, చిట్టా కాగితాలను (ఖాతా గ్రంథాలను) చుట్టినట్లు చుట్టి వేస్తాము.⁴⁹ మేము ఏ విధంగా సృష్టించి మొదట ఆరంభించామో! అదేవిధంగా దానిని మరల ఉనికిలోకి తెస్తాము. ఇది (మాపై బాధ్యతగా) ఉన్న మా వాగ్దానం. మేము దానిని తప్పక పూర్తిచేస్తాము.

105. వాస్తవానికి మేము 'జబూర్' లో - మా హితబోధ తరువాత - నిశ్చయంగా, ఈ భూమికి⁵⁰ సద్వర్తనులైన నా దాసులు వారసులవుతారని వ్రాసి ఉన్నాము.

106. నిశ్చయంగా, ఇందులో భక్తిపరులైన ప్రజలకు సందేశం ఉంది.⁵¹

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ
 إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠٠﴾
 لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۖ وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خُلْدُونَ ﴿١٠١﴾
 لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّوهُمْ الْمَلَائِكَةُ ۖ هَٰذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٢﴾
 يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۗ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ وَعَدًّا عَلَيْنَا ۗ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿١٠٣﴾
 وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِن بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٤﴾
 إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا لِّقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١٠٥﴾

47) నరకంలో వారంతా బాధలవల్ల ఏడుస్తూ ఉంటారు. వారి రోధనల ధ్వని వల్ల వారందు ఏమీ వినలేకపోతారు.

48) ఆ గొప్ప భీతి అంటే ఇస్రాఫీల్ (*అ. స.) యొక్క సూరీలేక స్వర్గ-నరకాల మధ్య చావును వధించటం. అంటే స్వర్గానికి మరియు నరకానికిపోయేవారి తీర్పుముగిసినతరువాత చావును ఒకగొర్రె ఆకారంలో తెచ్చి 'జిబ్బ్' చేయటం ఆతరువాత ఎవ్వరికీ చావుఉండదు. చూ.19:39.

49) చూడండి, 39:67.

50) ఇక్కడ భూమి అంటే స్వర్గమని అనేక వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం.

51) దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (*స.అ.స) పై అవతరిపజేయబడిన ఈ ఖుర్ఆన్ సర్వమానవాళి కోరకు అవతరిపజేయబడిన దివ్యగ్రంథం. అల్లాహ్ (సు.త.) దీనిని తీర్పుదినం వరకు భద్రంగా

107. మరియు మేము నిన్ను (ఓ ప్రవక్త!) సర్వ లోకాల వారి కొరకు కారుణ్యంగా మాత్రమే పంపాము. 52

108. (ఓ ము'హమ్మద్) ఇలా అను: "నిశ్చయంగా, నాపై దివ్యజ్ఞానం (వ'హీ) అవతరింప జేయబడింది. వాస్తవంగా మీ ఆరాధ్య దైవం ఆ అద్వితీయ ఆరాధ్యుడే (అల్లాహ్ యే)! ఇకనైన మీరు అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) అవుతారా?"

109. ఒకవేళ వారు వెనుదిరిగితే వారితో ఇలా అను: "నేను మీకు అందరికీ బహిరంగంగా ప్రకటిస్తున్నాను. మరియు మీలో చేయబడిన వాగ్దానం సమీపంలో ఉండే లేదా బహుదూరం ఉండే నాకు తెలియదు."

110. నిశ్చయంగా, అయిన (అల్లాహ్)కు మీరు బహిరంగంగా వ్యక్తపరిచేది మరియు దాచేది అంతా తెలుసు.

111. మరియు బహుశా ఇది (ఈ ఆలస్యం) మీకు పరిక్ష కావచ్చు, లేదా మీకు కొంతకాలం సుఖ సంతోషాలు అనుభవించటానికి ఇవ్వబడిన వ్యవధి కావచ్చు, అది నాకు తెలియదు!

112. అతను (ము'హమ్మద్) ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నీవు సత్యంతో తీర్పుచేయి! మరియు మీరు కల్పించే వాటికి (ఆరోపణలకు), ఆ అపార కరుణామయుడైన మా ప్రభువు సహాయమే కోరబడుతుంది!" (1/2)

*****

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۚ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنِّي أَدْرِيٰ أَقْرَبُ ۖ أَمْ بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾

وَإِنِّي أَدْرِيٰ لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾

قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

ఉంచుతానని, అన్నాడు. (చూడండి, 15:9) ఇది రంగు-రూపాల, పుట్టు-పురోత్పరాల, బేద భావాలు లేకుండా సర్వ మానవులను ఆకర్షిస్తుంది. ఇది మానవుని హేతువాదానికి జవాబు నిస్తుంది. మరొక విశేషమేమిటంటే >1400 సంవత్సరాలలో ఒక్క అక్షరం కూడా మార్చబడకుండా ఉన్నా ఒకేఒక్క దివ్యగ్రంథం. ఈ ఖుర్ఆన్ మాత్రమే మరియు ఇది అవతరింప జేయబడిన ప్రవక్త ము'హమ్మద్ (*స.'అ.స) చివరి ప్రవక్త. చూ. 33:40.

52) దైవప్రవక్త ము'హమ్మద్ (*స.'అ. స) సర్వ మానవజాతి కొరకు పంపబడిన దైవప్రవక్త చూ. 7:158. దైవప్రవక్త (*స.'అ.స) ముప్తీకులను శిషించలేదు. (*స'హీ'హ్ ముస్లిం, 2006). ***

22. సూరహ్ అల్-హజ్జ్

سُورَةُ الْحَجِّ

ఈ సూరహ్ మదీనహ్ లో అవతరింపజేయబడింది. ఇందులో 78 ఆయతులున్నాయి. దీని పేరు 27-38 ఆయతుల నుండి తీసుకోబడింది. దీని కంటే ముందున్న ఐదు (17-21) సూరహ్ లు ప్రవక్తల గాథలు తెలిపాయి. ఇది మరియు దీని తరువాత వచ్చే మూడు (22-25) సూరహ్ లు ధర్మ విషయాలను బోధిస్తున్నాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. ఓ మానవులారా! మీ ప్రభువునందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి! నిశ్చయంగా, ఆ అంతిమ ఘడియ యొక్క భూకంపం ఎంతో భయంకరమైనది.

2. ఆ రోజు ఆవరించినప్పుడు, పాలిచ్చే ప్రతి స్త్రీ తన చంటిబిడ్డను మరచిపోవటాన్ని, గర్భవతి అయిన ప్రతి స్త్రీ, తన గర్భాన్ని కోల్పోవటాన్ని నిపు చూస్తావు. మరియు మానవులందరినీ మత్తులో ఉన్నట్లు నిపు చూస్తావు, కానీ (వాస్తవానికి) వారు త్రాగి (మత్తులో) ఉండరు. కానీ అల్లాహ్ శిక్షయే అంత తీవ్రంగా ఉంటుంది.

3. మరియు ప్రజలలో ఒకడంటాడు, జ్ఞానం లేనిదే, అల్లాహ్ ను గురించి వాదులాడేవాడు మరియు దిక్కారీ అయిన ప్రతి షైతాన్ ను అనుసరించేవాడు.

4. అతడిని (షైతాన్ ను) గురించి వ్రాయబడిందే మిటంటే వాస్తవానికి ఎవడైతే అతడి వైపునకు మరలుతాడో, వాడిని నిశ్చయంగా అతడు మార్గ భ్రష్టునిగా చేస్తాడు మరియు వాడికి మండే నరకాగ్ని వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు.

5. ఓ మానవులారా! ఒకవేళ (మరణించిన తరువాత) మరల సజివులుగా లేపబడటాన్ని గురించి మీకు ఏదైనా సందేహముంటే! (జ్ఞాపకముంచు

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ
السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ①

يَوْمَ تَرْوُنَهَا تَدْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ
عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ
حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَ مَا
هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ
شَدِيدٌ ②

وَ مِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ يَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ
مَّرِيدٍ ③

كَتَبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ
وَ يَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ④

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ
الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ

కోండి) నిశ్చయంగా, మేము మిమ్మల్ని మట్టిలో¹ సృష్టించాము, తరువాత వీర్య బిందువులో, ఆ తరువాత నెత్తురుగడ్డలో, ఆ పైన మాంసపు కండలో; అది పూర్తిగా రూపం పొందవచ్చు, లేక పూర్తిగా రూపం పొందకపోవచ్చు. ఇదంతా మేము మీకు (మా శక్తిని తెలుసుకోవటానికి) స్పష్టం చేస్తున్నాము. ఆ తరువాత మేము కోరిన వారిని ఒక నిర్దిష్టకాలం వరకు గర్భకోశాలలో ఉంచుతాము. పిదప మిమ్మల్ని శిశువుల రూపంలో బయటికి తీస్తాము. ఆ తరువాత మిమ్మల్ని యవ్వన దశకు చేరనిస్తాము. మీలో ఒకడు (వృద్ధుడు కాకముందే) చనిపోతాడు, మరొకడు నికృష్టమైన వృద్ధాప్యం వరకు చేర్చబడతాడు²; అప్పుడతడు మొదట అంతా తెలిసినవాడైనా ఏమీ తెలియనివాడిగా అయిపోతాడు. నీవు భూమిని ఫలింపలేని దానిగా చూస్తావు. కాని ఒకవేళ మేము దానిపై నీటిని (వర్షాన్ని) కురిపిస్తే, అది పులకరించి పొంగిపోయి అన్నిరకాల మనోహరమైన వృక్షకోటిని ఉత్పన్నం చేస్తుంది.

6. ఇదంతా ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! ఆయనే సత్యం. మరియు నిశ్చయంగా, ఆయన మాత్రమే చచ్చిన వారిని తిరిగి బ్రతికించ గలవాడు మరియు నిశ్చయంగా, ఆయనే ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

7. మరియు అంతిమ ఘడియ నిశ్చయంగా రానున్నది. అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ గోరీలలో నున్నవారిని మరల బ్రతికించి లేపుతాడు.

8. అయినా మానవులలో - జ్ఞానం లేనిదే మరియు మార్గదర్శకత్వం లేనిదే మరియు ప్రకాశవంతమైన గ్రంథం లేనిదే - అల్లాహ్ ను గురించి వాదులాడేవాడు ఉన్నాడు.

مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ
مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ
لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقَرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا
نَشَاءُ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ
نُحْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا
أَشُدَّكُمْ ۖ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَقَّىٰ ۖ
مِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُجْرِ
لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ۗ
تَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا
عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَرَّتْ وَرَبَّتْ ۖ
وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ رَوْحٍ بِهِجٍ ۗ

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهُ يُعِی
الْمَوْتٰی وَاَنَّهُ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿٦﴾

وَ اَنَّ السَّاعَةَ اَتِیَتْ لَا رَیْبَ فِیْهَا ۗ
اِنَّ اللّٰهَ یَبْعَثُ مَنْ فِی الْقُبُوْرِ ﴿٧﴾
وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ یُّجَادِلُ فِی اللّٰهِ
بِغَیْرِ عِلْمٍ وَّ لَا هُدٰی ۗ وَّ لَا یُکْتِبُ
مُنِیْرٌ ﴿٨﴾

1) 'మట్టిలో సృష్టించాము.' ఇటువంటి ఇతర ఆయతులకు చూడండి, 3:59, 11:61, 18:37, 30:20, 23:12.

2) చూడండి, 16:70.

స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరింది చేస్తాడు.

15. ఎవడైతే - ఇహలోకంలో మరియు పరలోకంలో కూడా - అల్లాహ్, అతనికి (ప్రవక్తకు) సహాయపడడని భావిస్తాడో! (వాడికి సాధ్యమైతే) వాడిని ఒకత్రాడు సహాయంతో ఆకాశంపైకి పోయి, తరువాత వాటిని (అంటే ప్రవక్తపై అవతరింపజేయబడే బోహీ మరియు ఇతర సహాయాలను) త్రొపి చూడమను, అతడి ఈ యుక్తి అతడి క్రోధావేశాన్ని దూరం చేయగలదేమో! ⁶

16. మరియు ఈ విధంగా మేము దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) స్పష్టమైన సందేశాలలో అవతరింపజేశాము. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. ⁷

17. నిశ్చయంగా (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) విశ్వసించిన వారి మరియు యూదులు, సాబీయులు, క్రైస్తవులు, మజూసీలు⁸ మరియు బహుదైవారాధకులు అయిన వారి మధ్య పునరుత్థాన దినమున అల్లాహ్ తప్పక తీర్పుచేస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదానికి సాక్షిగా ఉంటాడు.

18. ఏమీ? నీకు తెలియదా? నిశ్చయంగా, ఆకాశాలలో ఉన్నవన్నీ మరియు భూమిలో ఉన్నవన్నీ మరియు సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, పర్వతాలు, సర్వ వృక్షరాశి, సర్వ

الْأَنْهَارِ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ⑩
 مَنْ كَانَ يُظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي
 الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى
 السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ
 يُدْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيظُ ⑪

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ
 اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ⑫
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَ
 الصَّابِئِينَ وَالتَّصَوِّفِيَّ وَالْمَجُوسَ وَ
 الَّذِينَ أَشْرَكُوا ⑬ إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ
 بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
 شَيْءٍ شَهِيدٌ ⑭

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ
 وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ

6) వైది ఇమామ్ షాకాని (ర'హ్మా.) గారి తాత్పర్యం. ఇమామ్ ఇబ్నె-కసీర్ (ర'హ్మా.) గారి తాత్పర్యం ఇలా ఉంది: 'ఎవడైతే - ఇహలోకంలో మరియు పరలోకంలో కూడా - అల్లాహ్, దైవప్రవక్తకు సహాయపడడని భావిస్తాడో! వాడిని (తన ఇంటి) కప్పుకు ఒక త్రాడు వేసి దానిలో ఉరివేసుకొని చూడమను. అతడి ఈ యుక్తి అతడి క్రోధావేశాన్ని దూరం చేయగలదేమో!'

7) చూడండి, 14:4.

8) అల్-మజూసు: (Magians / Zoroastrians) అంటే మజూసీలు. వారు Zerdusht అనే ఒక ఈరాన్ మతస్థాపకుణ్ణి అనుసరిస్తారు. వారి గ్రంథం పేరు, Zend - Avesta, వీరు రెండు అరాధ్య దైవాలన్నాయి అంటారు. ఒకటి చీకటి, రెండోది వెలుగు. వీరు ఈరాన్ లో మరియు ఇండియా పాకిస్తాన్ లో ఉన్న పార్సీలు. వీరు అగ్నిని పూజిస్తారు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) సర్వసృష్టికి మూలాధారుడు అని కూడా విశ్వసిస్తారు.

జీవరాశి మరియు ప్రజలలో చాలామంది, అల్లాహ్ కు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేస్తూ ఉంటారని? 9 మరియు చాలామంది శిక్షకు కూడా గురి అవుతారు. మరియు అల్లాహ్ ఎవడినైతే అవమానం పాలుచేస్తాడో, అతడికి గౌరవమిప్పించ గలవాడు ఎవ్వడూ లేడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరిందే చేస్తాడు. (5/8) (సజ్జా)

19. * ఆ రెండు విపక్ష తెగలవారు తమ ప్రభువును గురించి వాదులాడారు, కావున వారిలో సత్య-తిరస్కారులకు అగ్ని వస్త్రాలు కత్తిరించబడి (కుట్టించబడి) ఉంటాయి వారి తలల మీద సలసలకాగే నీరు పోయబడుతుంది. 10

20. దానిలో వారి కడుపులలో ఉన్నది మరియు వారి చర్మాలు కరిగిపోతాయి.

21. మరియు వారిని (శిక్షించడానికి) ఇనుప గదలు ఉంటాయి.

22. ప్రతిసారి వారు దానినుండి (ఆనరకంనుండి), దాని బాధనుండి బయటపడటానికి ప్రయత్నించి నప్పుడల్లా తిరిగి అందులోకే నెట్టబడతారు. మరియు వారిలో: "నరకాగ్నిని చవిచూడండి!" (అని అనబడుతుంది).

23. నిశ్చయంగా, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసే వారిని అల్లాహ్ క్రింద సెలయేళ్ళు ప్రవహించే స్వర్గ వనాలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వారికి బంగారం మరియు ముత్యాలతో చేయబడిన కంకణాలు తోడిగింపబడతాయి. అక్కడ వారి కొరకు పట్టువస్త్రాలు ఉంటాయి. 11

الْجِبَالِ وَالشَّجَرِ وَالذَّوَابِّ وَكَثِيرٍ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٠﴾
هَذَانِ خَصْمِينَ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَأَلْدَيْنَ كَفَرُوا فَتُطَعَّتْ لَهُم نِيَابٌ مِّن تَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١١﴾

يُضْهِرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ تُنْفَخُ وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِنْ حديدٍ ﴿١٢﴾

كَلِمًا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٣﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّونَ فِيهَا مِنْ أَسْوَرَ مِنْ دَهَبٍ وَ لُؤْلُؤًا وَ لَبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿١٤﴾

9) చూడండి, 13:15, 16:48-49.

10) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు వీరిని, విశ్వాసులు మరియు సత్య-తిరస్కారులతో పోల్చారు. ఇతరులు బర్దో యుద్ధంలో పోరాడిన విశ్వాసులు మరియు ముస్లిక్లైన మక్కా ఖురైషులతో పోల్చారు. ఇబ్నె-కసీర్ (రహ్మా) ఈ రెండు వ్యాఖ్యానాలు సరైనవే అంటారు.

11) చూడండి, 18:31.

24. ఎందుకంటే వారికి మంచి మాటల వైపునకు మార్గదర్శకత్వం చూపబడింది. మరియు వారు సర్వస్థాత్రాలకు అర్హుడైన (అల్లాహ్) యొక్క మార్గం వైపునకు మార్గదర్శకత్వం పొందారు.

25. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తూ (ప్రజలను) అల్లాహ్ మార్గం నుండి మరియు ముస్లిద్ అల్-హరామ్ నుండి ఆటంక పరుస్తారో¹² - దేనినైతే మేము అందరి కొరకు సమానంగా చేసి ఉన్నామో - వారు అక్కడ నివసించేవారైనా సరే,¹³ లేదా బయట నుండి వచ్చిన వారైనా సరే. మరియు ఎవరైనా అందులో ఆపవత్తత మరియు అన్యాయం చేయగోరుతారో, అలాంటి వారికి మేము బాధాకరమైన శిక్షను రుచి చూపుతాము.

26. మరియు మేము ఇబ్రాహీమ్ కు ఈ గృహం (కాబుల) యొక్క స్థలాన్ని నిర్దేశించి (చూపుతూ)¹⁴ అతనితో: "ఎవ్వరినీ నాకు సాటిగా (భాగస్వాములుగా) కల్పించకు. మరియు నా గృహాన్ని, ప్రదక్షిణ (తవాఫ్) చేసే వారికొరకు, నమాజ్ చేసేవారి కొరకు, వంగే (దుకూఉ)

و هُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۗ وَ هُدُوا إِلَى صِرَاطٍ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُّزِقْهُ مِنْ عَذَابِ الْيَوْمِ ﴿٢٥﴾

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَ طَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾

12) ఈ ఆటంకపరచే వారు, మక్కా ముస్లికులు. వీరు 6వ హిజ్రీలో దైవప్రవక్త ('అస) మరియు అతని అనుచరు (ర'ది. అన్తమ్)లను మక్కా లో ప్రవేశించకుండా ఆపారు. మరియు వారు హుద్దెబియా నుండి మరలిపోయారు.

13) దీనిని ఈ విధంగా చాలా మంది వ్యాఖ్యాతలు వివరించారు: ముస్లిద్ అల్-హరామ్ మీద అక్కడ నివసించే వారికి మరియు బయటి నుండి వచ్చే వారికి సరిసమానమైన హక్కులున్నాయి. అంటే ఏ ముస్లింకు అయినా ఏ సమయంలో గానీ రాత్రి-బవళ్ళు, ముస్లిద్ అల్-హరామ్ లో ప్రవేశించి 'తవాఫ్, నమాజ్, ఉమ్రూ మొదలైనవి చేసే హక్కు ఉంది. అతనిని ఎవ్వరూ, తన ప్రార్థనల నుండి ఆపరాదు. ఇక 'హరామ్ హద్దులో ఉన్న భూమిలో ఇంట్లు కట్టు కున్నవారు తమ ఇంట్ల యజమానులు. కాని మినా, ముజ్బీదలిఫా, అరఫాత్ ('హజ్జ్ ప్రాంతాలు) మాత్రం సర్వ ముస్లింల కొరకు ఉన్నాయి. వాటిపై ఎవ్వరి యజమాన్యం లేదు. ఈ విషయంపై ధర్మవేత్తలందరూ ఏకీభవిస్తున్నారు. చూడండి, 2:125.

14) నూహ్ ('అ.స.) 'తుఫాన్ తరువాత, కాబుల గృహాన్ని నిర్మించినవారు ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) మరియు అతని కుమారుడు ఇస్మా'యిల్ ('అ.స.) ఆ తరువాత 40 సంవత్సరాల పిదప ముస్లిద్ అల్-ఖూని నిర్మించబడింది. (మున్నద్ అ'హ్మద్ 5/150, 166, 167 మరియు ముస్లిం, కితాబుల్ మసాజిద్).

మరియు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేసి వారికొరకు, పరిశుద్ధంగా ఉండు." 15 అని అన్నాము.

27. మరియు ప్రజలకు 'హజ్జ్' యాత్రను గురించి ప్రకటించు: 16 వారు పాదాచారులుగా మరియు ప్రతి బలహీనమైన ఒంటి (సవారి) మీద, విశాల (దూర) ప్రాంతాల నుండి మరియు కనుమల నుండి నీ వైపుకు వస్తారు.

28. వారు, తమ కొరకు ఇక్కడ ఉన్న ప్రయోజనాలను అనుభవించటానికి మరియు ఆయన వారికి జీవనోపాధిగా ప్రసాదించిన పశువుల మీద, నిర్ణీత దినాలలో అల్లాహ్ పేరును స్మరించి (జ'బ్బ్' చేయటానికి). కావున దానిని (వాటి మాంసాన్ని) తినండి మరియు లేమికి గురి అయిన నిరుపేదలకు తినిపించండి. 17

29. తరువాత వారు 'హజ్జ్' ఆచారాలు 18 (తఫనీ) మరియు మొక్కుబడులు (నజుల్) పూర్తిచేసుకొనిన పిదప ఆ ప్రాచీన గృహం (క'అబహ్) యొక్క ప్రదక్షిణ చేయాలి. 19

وَ اٰذِنٌ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَبِيبٍ ﴿٢٧﴾
 لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ النَّعَامِ فَاكْلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَوَّلَ النَّعَامِ ﴿٢٨﴾
 ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُتُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾

15) 'తహాఫ్ మరియు నమాజ్ కేవలం ఈ క'అబహ్ కే ప్రత్యేకించబడ్డాయి. కావున అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞ ప్రకారం కేవలం క'అబహ్ కు మాత్రమే 'తహాఫ్ చేయాలి మరియు కేవలం ఈ క'అబహ్ వైపునకే ముఖం చేసి నమాజ్ చేయాలి. ఈ క'అబహ్ ను విడిచి ఏ ఇతరదానికి 'తహాఫ్ చేయటం లేక దాని వైపునకు ముఖం చేసి నమాజ్ చేయటం సత్యతిరస్కారం (కుఫర్) అవుతుంది.

16) హజ్జ్ వివరాలకు చూడండి, 2:196-203.

17) అయ్యూబిమ్ మ'అలూమాత్: అంటే జ'బ్బ్ చేసే దినాలు, అంటే 10వ తేదీ మరియు దాని తరువాత 3 దినాలు, అంటే 11, 12, 13 జుల్-హిజ్జ్ తేదీలు. దాని మూడోవంతు మాంసాన్ని నిరుపేదలకు పంచటం విధి. ఈ జ'బ్బ్ ఇస్సా'యిల్ ('అ.స.)ను, అతని తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) - అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞతో - జ'బ్బ్ చేసిన సందర్భాన్ని జ్ఞాపకం చేసుకోవటానికే. అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞను శిరసావహించటమే ప్రతి ముస్లిం విధి. చూ. 37:102-107.

18) అంటే 10వ జుల్-హిజ్జ్ న చివరి షైతాన్ (జమరతుల్ అఖబహ్)కు - ఏదైతే మక్కా వైపు ఉండే - ఏడు కంకరరాళ్ళు రువ్వ, ఖుర్బానీ చేసి, తల వెంట్రుకలను కత్తిరించుకుంటే, అది చిన్న హాలాల్ (తఫ్నీల్ అవ్వల్) అవుతుంది. అంటే ఇహ్రామ్ నిషేధాలన్నీ ముగిసిపోతాయి. కాని 'తహాఫ్ ఇఫాదా ('జ్యూరహ్) చేసే వరకు భార్యతో సంభోగం చేయడం నిషిద్ధం.

19) 'తహాఫ్ జ్యూరహ్: ఇది విధి, తప్పక చేయవలసింది. ఇది 'అరఫాత్ నుండి బయలుదేరి 9-10 తేదీల మధ్య రాత్రి ముజ్దలిఫాలో గడిపి 10వతేదీ ఉదయం చివరి షైతాన్ (జమరతుల్

30. ఇదే ('హజ్జ్') మరియు ఎవడైతే అల్లాహ్ విధించిన నిషేధాలను (పవిత్ర నియమాలను) ఆదరిస్తాడో, అది అతని కొరకు, అతని ప్రభువువద్ద ఎంతో మేలైనది. మరియు మీ కొరకు ఇది వరకు మీకు (నిషేధమని) చెప్పబడినవి తప్ప,²⁰ ఇతర పశువులన్నీ ధర్మసమ్మతం చేయబడ్డాయి. ఇక మీరు విగ్రహారాధన వంటి మాలిన్యం నుండి దూరంగా ఉండండి మరియు అబద్ధపు (బూటకపు) మాటల నుండి కూడా దూరంగా ఉండండి.

31. ఏకాగ్ర చిత్తంతో (ఏకదైవ సిద్ధాంతంతో)²¹ అల్లాహ్ వైపునకే మరలండి. ఆయనకు సాటి (భాగస్వాములను) కల్పించకండి. అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించిన వాని గతి ఆకాశం నుండి క్రింద పడిపోయే దాని వంటిదే! దానిని పక్షులైనా ఎత్తుకొని పోవచ్చు, లేదా గాలి అయినా దూర ప్రదేశాలకు ఎగుర గొట్టుకు పోవచ్చు!

32. ఇదే! మరియు ఎవడైతే, అల్లాహ్ నియమించిన చిహ్నాలను²² గౌరవిస్తాడో, అది నిశ్చయంగా, హృదయాలలో ఉన్న ధైవభీతి వల్లనే!

33. ఒక నిర్దిత కాలం వరకు మీకు వాటిలో (ఈ పశువులలో) లాభాలున్నాయి.²³ ఆ తరువాత వాటి గమ్యస్థానం ప్రాచీన గృహమే (క'అబహాయే)!

ذٰلِكَ ۙ وَ مَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللّٰهِ فَهُوَ
خَيْرٌ لّٰهٖ عِنْدَ رَبِّهٖ ۗ وَاُحِلَّتْ لَكُمْ
الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يَتْلٰى عَلَيْكُمْ
فَاُجْتَنِبُوْا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَا
اجْتَنِبُوْا اَقْوَالَ الزُّوْرِ ۙ

حُنْفَآءَ اللّٰهِ غَيْرِ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ۙ وَ مَنْ
يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَانَ كَحَرِّ مِنَ السَّمَاءِ
فَتَخَطَفُهٗ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوٰى بِهٖ الرِّيحُ
فِيْ مَكَانٍ سَحِيْبٍ ۙ

ذٰلِكَ ۙ وَ مَنْ يُعْظَمْ شَعَابِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا
مِنْ تَقْوٰى الْقُلُوْبِ ۙ

لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعٌ اِلٰى اَجَلٍ مُّسَمًّى
ثُمَّ مَحِلُّهَا اِلَى الْبَيْتِ الْعَتَبِيِّ ۙ

'అబుబహాయ్' కు ఏడువర్షాలు రువ్వవి, 'ఖుర్బానీ' ఇచ్చి తలవెంట్రుకలు కత్తిరించుకొని, ఇ'హ్రీమ్ విడిచిన తరువాత మక్కాహ్ కు పోయి క'అబహాయ్ గృహం చుట్టూ ఏడుసార్లు ప్రదక్షిణ చేయటం. ఇది 10, 11, 12 జ్'ల్-హజ్జ్ తేదీలలో పూర్తిచేయాలి. దీనితరువాత భార్యతో సంబోగం చేయవచ్చు. ఇది చివరి 'హాలాల్ (అ'ఖ్బీల ఆఖర్). వివరాలకు చూడండి, 2:196-197.

20) చూడండి, 5:3.

21) హునఫా: అంటే ఒకే వైపుకు మొగ్గటం. అంటే ఏకదైవ సిద్ధాంతాన్ని పాటించటం. ఆరాధనలను కేవలం ఆ ఏకైక ఆరాధ్యుడు అల్లాహ్ (సు.త.)కే ప్రత్యేకించుకోవటం. ఇంకా చూ. 2:135.

22) ష'అజ్జర్లూహ్: అల్లాహ్ నియమించిన చిహ్నాలు అంటే 'సఫా-మర్వాలు మరియు ఖుర్బానీ పశువులు మొదలైనవి. ఇంకా చూడండి, 5:2.

23) అంటే ఖుర్బానీ పశువులను, జ్'బ్' చేయనంతవరకు వాటిని వినియోగించుకోవటం ధర్మసమ్మతమే! అంటే ఒకవేళ అది ఒంట ఉంటే దానిపై ఎక్కి 'హజ్జ్ కు పోవచ్చు. ('స. బు'ఖారీ).

34. మరియు ప్రతి సమాజానికి మేము ధర్మ ఆచారాలు (ఖుర్బానీ పద్ధతి) ²⁴ నిర్ణయించి ఉన్నాము. మేము వారి జీవనోపాధి కొరకు ప్రసాదించిన పశువులను, వారు (వదించేటప్పుడు) అల్లాహ్ పేరును ఉచ్చరించాలి. ఎందుకంటే మీరందరి ఆరాధ్య దైవం ఆ ఏకైక దేవుడు (అల్లాహ్)! కావున మీరు ఆయనకు మాత్రమే విధేయులై (ముస్లింలై) ఉండండి. మరియు వినయ విధేయతలు గలవారికి శుభవార్త నివ్వ.

35. (వారికి) ఎవరి హృదయాలైతే, అల్లాహ్ పేరు ఉచ్చరించబడినప్పుడు భయంతో వణికిపోతాయో మరియు అపదలలో సహనం వహిస్తారో మరియు నమాజ్ స్థాపిస్తారో మరియు వారికి ప్రసాదించిన జీవనోపాధి నుండి ఇతరులపై ఖర్చు చేస్తారో!

36. ఖుర్బానీ పశువులను, ²⁵ మేము మీ కొరకు అల్లాహ్ చిహ్నాలుగా చేశాము; మీకు వాటిలో మేలున్నది. కావున వాటిని (ఖుర్బానీ కొరకు) నిలబెట్టి వాటిపై అల్లాహ్ పేరును ఉచ్చరించండి. అవి (ప్రాణం విడిచి) ప్రక్కలమీద పడి పోయిన తరువాత మీరు వాటిని తినండి. ²⁶ మరియు

وَالِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَدُكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةٍ
الْأَنْعَامِ ۖ فَالَهُكُمْ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۚ فَ لَهُ
أَسْلِمُوا ۖ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَ الصُّبْرِينَ عَلَىٰ مَا آصَابَهُمْ وَ
الْمُقِييِي الصَّلَاةِ ۖ وَ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣٥﴾

وَالْبُدَانَ جَعَلْنَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ
اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا حَاثِرٌ فَأَذْكُرُوا اسْمَ
اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۚ فَإِذَا وَجَبَتْ
جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَلْقَانِعَ

24) అల్-మనాసికు: అంటే, విధేయత లేక ఆరాధన అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) సాన్నిధ్యం పొంద టానికి, అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రీతికొరకు అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞాపించిన ఆచారాలను పూర్తి చేయటం. అల్లాయేతరుల పేరుతో ఖుర్బానీ చేయటం నిషిద్ధం ('హరాం). 'హజ్జ్' ఆచారాలు కూడా మనాసిక్ అనబడతాయి. దీని ఏకవచనం సుసుకున్.

25) బుద్నున్ బదనతున్ యొక్క బహువచనం. అంటే బాగా బలసిన పశువు. సాధారణంగా ఈ శబ్దం ఒంటిలకే వాడబడుతుంది. కానీ 'హదీస్'ల ప్రకారం, ఖుర్బానీ కొరకు తీబడిన ఆవులు ఎడ్లు మొదలైనవాటిని సూచిస్తుంది.

26) అంటే వాటి రక్తం పూర్తిగా సారిన తరువాత అవి పూర్తిగా కదలకుండా పడిపోయిన తరువాత వాటిని తినండి. ఎందుకంటే సజీవిగా ఉన్న పశువు మాంసం తినటం నిషిద్ధం, (అబూ-దావూద్, తిర్మిజి). 'ఖుర్బానీ పశువు మాంసం స్వయంగా తినటం కొందరు ధర్మవేత్తలు వాజిబ్గా మరి కొందరు ముస్లిహాబ్గా ఖరారు చేశారు. 'ఖుర్బానీ మాంసాన్ని మూడు భాగాలు చేయాలి. ఒక భాగం తన స్వంతం మరియు తన కుటుంబంవారికి, రెండోది బంధుమిత్రులకు, మూడోది పేద వారి కొరకు, (ముస్లిం, బు'ఖారీ). 'ఖుర్బానీ, 'హజ్జ్ సమయంలోనేగాక, జుల్-హజ్జ్ పండుగ కొరకు కూడా చేయాలి 108:2, అంటే ఎవరు 'హజ్జ్ యాత్రకుపోరో, వారు తమ ఇంట్లో

యాచించని వేదలకు మరియు యాచించే పేదలకు కూడా తినిపించండి. ఈ విధంగా మేము వాటిని మీకు ఉపయుక్తంగా చేశాము, బహుశా మీరు కృతజ్ఞులవుతారేమోనని.

37. వాటి మాంసం గానీ, వాటి రక్తం గానీ అల్లాహ్ కు చేరవు! కానీ మీ భయభక్తులే ఆయనకు చేరుతాయి. మీకు సన్మార్గం చూపినందుకు, మీరు అల్లాహ్ ఘనతను కొనియాడటానికి, ఈ విధంగా ఆయన వాటిని మీకు వశపరిచాడు. సజ్జనులకు శుభవార్తను వినిపించు! (3/4)

38. * నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారిని కాపాడుతాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఏ విశ్వాస ఘాతకుణ్ణి మరియు కృతఘ్నుణ్ణి ప్రేమించడు.

39. తమపై దాడిచేసిన వారిలో యుద్ధం చేయటానికి అనుమతి ఇవ్వబడుతోంది.²⁷ ఎందుకంటే వారు అన్యాయానికి గురిచేయబడ్డారు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వారికి సహాయం చేయగల సమర్థుడు.

40. వారికి ఎవరైతే కేవలం: "మా ప్రభువు అల్లాహ్!" అని అన్నందుకు మాత్రమే, అన్యాయంగా తమ ఇంట్ల నుండి తరిమివేయబడ్డారో! ఒకవేళ అల్లాహ్ ప్రజలను ఒకరి ద్వారా మరొకరిని తొలగిస్తూ ఉండకపోతే²⁸ క్రైస్తవ సన్యాసుల మఠాలు, చర్చులు, యూదుల

وَالْبُعْتَرُ ۖ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَائُهَا ۖ وَ لَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ ۚ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ ۗ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٨﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُجِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٩﴾

إِذْ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلِمُوا ۗ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

الَّذِينَ أَحْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقِّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّفُتِنَتْ صَوَامِعُ وَبَيْعٌ وَصَلَوَاتٌ ۚ

10-12 వ జు'ల్-హజ్జ్ రోజులలో ఖుర్బానీ చేయాలి. ఇది 'ఈద్ నమాజ్ తరువాత చేయాలి. (స.బు'ఖారీ)

27) ఈ ఆయత్లో, ఖుర్ఆన్ అవతరణలో, మొదటిసారి ఆత్మరక్షణ కొరకు యుద్ధపరిమితి ఇవ్వబడింది. 'అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర'ది.అ.) కథనం ప్రకారం ఈ ఆయత్ దైవప్రవక్త (సఅస) మక్కహ్ నుండి మదీనహ్ వలసపోయిన వెంటనే అవతరింపజేయబడింది, మొదటి హిజ్రీ మొదట్లో. దీని తరువాత రెండవ హిజ్రీలో ఆయత్లు 2:190-193 అవతరింపజేయబడ్డాయి. ఆ తరువాత, 2:216, 224 అవతరింపజేయబడ్డాయి.

28) ఇటువంటి వాక్యానికి చూడండి, 2:251.

ప్రార్థనాలయాలు ²⁹ మరియు మస్జిదులు, ఎక్కడైతే అల్లాహ్ పేరు అత్యధికంగా స్మరించబడుతుందో, అన్ని ధ్వంసం చేయబడి ఉండేవి. ³⁰ నిశ్చయంగా తనకు తాను సహాయం చేసుకునే వానికి అల్లాహ్ తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మహా బలవంతుడు, సర్వశక్తిమంతుడు.

41. వారే! ఒకవేళ మేము వారికి భూమిపై అధికారాన్ని ప్రసాదిస్తే, వారు నమూజ్ స్థాపిస్తారు, విధిదానం ('జకాత్') ఇస్తారు మరియు ధర్మమును (మంచిని) ఆదేశిస్తారు మరియు అధర్మము (చెడు) నుండి నిషేధిస్తారు. ³¹ సకల వ్యవహారాల అంతిమ నిర్ణయం అల్లాహ్ చేతిలోనే వుంది.

42. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) వారు (సత్య-తిరస్కారులు) ఒకవేళ నిన్ను అసత్యవాడుడవని తిరస్కరిస్తే (ఆశ్చర్యపడకు); వాస్తవానికి, వారికి పూర్వం నూహ్, 'ఆద్ మరియు స'మూద్ జాతుల వారు కూడా (తమ ప్రవక్తలను) అసత్యవాదులని తిరస్కరించారు;

43. మరియు ఇబ్రాహీమ్ జాతివారు మరియు లూత్ జాతి వారు;

44. మరియు మదయన్ వాసులు కూడాను! అంతేకాదు మూసా కూడా అసత్యవాడుడవని తిరస్కరించబడ్డాడు. కావున నేను సత్య-తిరస్కారులకు (మొదట) కొంత వ్యవధినిచ్చి, తరువాత పట్టుకుంటాను. (చూశారా!) నన్ను

مَسْجِدًا يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَكَيُنْصَرَنَ اللَّهُ مِنْ يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٣١﴾

الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٣٢﴾

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٣٣﴾

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٣٤﴾

وَاصْحَابُ مَدْيَنَ ۗ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٣٥﴾

29) యూద మతాచారులు (అహోబాల్) తమ మత ధర్మాలను ఉపదేశించే స్థలాలు, లేక యూదుల ప్రార్థనాలయాలు (సైనగోగ్స్ / Synagogues) అనబడతాయి.

30) ధర్మ స్వాతంత్ర్యం కొరకు ఆయుధాలు ఎత్తుకోవడం అత్యవసరమైన పని. చూ. 2:193.

31) ఈ ఆయత్లో ఇస్లామీయ రాజ్యం యొక్క మూల సూత్రాలు పేర్కొనబడ్డాయి. (i) నమాజ్, (ii) జకాత్, (iii) మంచిని ఆదేశించడం లేక ప్రోత్సహించడం, (iv) చెడును నిరోధించడం లేక నివారించడం మరియు (v) ఖరీయల్ ప్రకారం శిక్ష విధించడం మొదలైనవి. ఇటువంటి సూత్రాలు ఇప్పుడు స'ఊద్ 'అరేబియాలోనే అత్యధికంగా పాటించబడుతున్నాయి. కాబట్టి అక్కడ ప్రపంచంలో ఏదేశంలోని శాంతిభద్రతలు ఉన్నాయి. అల్లాహ్ (సు.త.) దానిని భద్రపరచుగాక ఆమీన్!

తిరస్కరించడం వారి కొరకు ఎంత మోరమైనదిగా ఉండెనో!

45. (ఈ విధంగా), మేము ఎన్నో పురాలను నాశనంచేశాము. ఎందుకంటే, వాటి (ప్రజలు) దుర్మార్గులై ఉండిరి. (ఈ నాడు) అవి నాశనమై, తమ కప్పులమీద తలక్రిందులై పడిఉన్నాయి, వారి బావులు మరియు వారి దృఢమైన కోటలు గూడా పాడుపడి ఉన్నాయి!

46. ఏమీ? వారు భూమిలో ప్రయాణం చేయరా? దానిని, వారి హృదయాలు (మనస్సులు) అర్థం చేసుకో గలగటానికి మరియు వారి చెవులు దానిని వినటానికి? వాస్తవమేమిటంటే వారి కన్నులైతే గ్రుడ్డివికావు, కాని ఎదలలో ఉన్న హృదయాలే గ్రుడ్డివయిపోయాయి.

47. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) వారు నిన్ను శిక్ష కొరకు అందరపెడుతున్నారు. ³² కాని, అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగపరచడు. మరియు నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు వద్ద ఒక్క దినం మీ లెక్కల ప్రకారం వేయి సంవత్సరాలకు సమానమైనది. ³³

48. మరియు దుర్మార్గులలో మునిగి ఉన్న ఎన్నో నగరాలకు నేను వ్యవధించాను! తరువాత వాటిని (శిక్షించటానికి) పట్టుకున్నాను. (వారి) గమ్యస్థానం నా వైపునకే కదా!"

49. (ఓ ముహమ్మద్!) వారితో అను: "ఓ మానవులారా! నేను కేవలం మీకు స్పష్టంగా హెచ్చరిక చేసేవాడను మాత్రమే!"

50. కావున ఎవరైతే, విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో, వారికి క్షమాపణ మరియు గౌరవప్రదమైన

فَكَأَيُّنَ مِّنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَ هِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَ بُرٌّ مُّعْظَلَةٌ وَقَصِيرٌ مَّشِيدٌ ﴿٥٥﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَّسْمَعُونَ بِهَا فَآتَاهَا لَا تَعَى الْأَبْصَارُ وَ لَكِن تَعَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٥٦﴾

وَ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَ لَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَ إِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥٧﴾

وَ كَأَيُّنَ مِّنْ قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَ هِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَ إِلَى الْمَصِيرِ ﴿٥٨﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا كُفْرٌ تَدِيرُ مَبِينٌ ﴿٥٩﴾

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

32) చూడండి, 6:57, 8:32 మరియు 13:6.
 33) మానవుల 'కాలగణన' భూమి, సూర్య-చంద్రుల సంచారంతో బంధింపబడివుంది. అల్లాహ్ (సు.త.) కాలానికి పరిమితుడైనవాడు కాడు. ఆయన అంతర్యామి ఆయనకు మొదలు, ముగింపు అనేవి లేవు. ఏవైతే కాలానికి సంబంధించినవో! ఇకా చూడండి, 70:4. అక్కడ ఒక దినం ఏబదివేల సంవత్సరాలలో సమానమనబడింది. దీనిని సమర్థించటానికి ఎన్నో 'సహాహ్' 'హదీస్'లున్నాయి. అల్లాహ్ (సు.త.) అన్నాడు: 'నేనే కాలాన్ని (అద్దహ్)'

జీవనోపాధి ఉంటాయి.³⁴

51. కాని ఎవరైతే మా సూచనలను కించపరచటానికి ప్రయత్నిస్తారో అలాంటి వారు తప్పక భగభగమండే నరకాగ్ని వాసులవుతారు.

52. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) నీకు పూర్వం మేము పంపిన ఏ సందేశహరుడు గానీ, లేదా ప్రవక్త గానీ, (నా సందేశాన్ని ప్రజలకు) అందించగోరినపుడు, షైతాన్ అతని కోరికలను ఆటంకపరచకుండా ఉండలేదు.³⁵ కాని షైతాన్ కల్పించిన ఆటంకాలను అల్లాహ్ నిర్మూలించాడు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన ఆయతులను స్థిరపరచాడు.³⁶ మరియు అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, మహావివేచనాపరుడు;

53. ఎవరి హృదయాలలో రోగముందో!³⁷ మరియు ఎవరి హృదయాలు కఠినమైనవో, వారికి షైతాన్ కల్పించేవి (సందేహాలు) ఒక పరీక్షగా చేయబడటానికి. మరియు నిశ్చయంగా, ఈ దుర్మార్గులు విరోధంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు.

54. మరియు జ్ఞానమొసంగబడినవారు ఇది (ఈ ఖుర్ఆన్) నీ ప్రభువు తరపునుండి వచ్చిన సత్యమని తెలుసుకొని దానిని విశ్వసించటానికి, వారి హృదయాలు దానికి అంకితంఅవటానికి. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ విశ్వసించే వారికి ఋజు మార్గంవైపునకు మార్గదర్శకత్వం³⁸ చేస్తాడు.

55. మరియు సత్య-తిరస్కారులు దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్) గురించి - అకస్మాత్తుగా అంతిమ ఘడియ వచ్చేవరకు లేదా ఆ ఏకైక దినపు శిక్ష

لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥١﴾
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥٢﴾
وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَ
لَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي
أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي
الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٣﴾
لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً
لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَ
الْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي
شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٤﴾
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ
لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ
آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٥﴾
وَلَا يَزَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ
مِنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً
أَوْ

34) చూడండి, 8:4.

35) చూడండి, 6:112.

36) చూడండి, 11:1.

37) చూడండి, 2:10.

38) అల్-హాద్ (94): (సేకరించబడిన పదం) *The Guide*, మార్గదర్శకుడు. Leader, సన్మార్గం చూపువాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

అవతరించే వరకు - సందేహంలో పడిఉంటారు.³⁹

56. ఆ రోజు సర్వాధిపత్యం అల్లాహ్‌దే. ⁴⁰ ఆయన వారిమధ్య తీర్పుచేస్తాడు. కావున విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారు పరమానంద కరమైన స్వర్గవనాలలో ఉంటారు.

57. కాని, ఎవరైతే సత్యతీరస్కారులై, మా సూచనలను అబద్ధాలని తిరస్కరించారో, వారికి అవమానకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

58. ఎవరు అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ఇంట్లను వదలి (వలస) పోయి, ఆ తరువాత చంపబడతారో లేదా మరణిస్తారో, వారికి అల్లాహ్ (పరలోకంలో) శ్రేష్టమైన ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు. ⁴¹ నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మాత్రమే ఉత్తమ ఉపాధిప్రదాత.

59. ఆయన వారిని వారు తృప్తిపడే స్థలంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. ⁴² మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, సహనశీలుడు. (7/8)

60. * ఇదే (వారి పరిణామం!) ⁴³ ఇక ఎవడైతే తనకు కలిగిన బాధకు సమానంగా మాత్రమే ప్రతీకారం తీసుకున్న ⁴⁴ తరువాత, అతనిపై మరల దౌర్జన్యం జరిగితే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ అతనికి సహాయం చేస్తాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, క్షమించేవాడు. ⁴⁵

يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيمٍ ﴿٣٩﴾
 أَلَيْسَ لَكَ يَوْمَئِذٍ لِّدٌّ بِبَيْنِهِمْ
 فَالذَّيِّنَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي
 جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤٠﴾
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 فَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٤١﴾
 وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ
 قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا
 حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ
 الرَّزُقِينَ ﴿٤٢﴾
 لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ
 اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٤٣﴾
 ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ
 بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنَّصُرَنَّ اللَّهُ إِنَّ
 اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ﴿٤٤﴾

39) యోమిన్ 'అఖిమ్: గొడ్డుదినం. అంటే మళ్ళీరాని ఏకైకదినం, పునరుత్థానం. చూ. 51:41.
 40) చూడండి, 25:26 మరియు 40:16.
 41) ఎవరైతే అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో వలసపోయి అక్కడ చంపబడతారో వారికి స్వర్గ సుఖాలు లభిస్తాయి. ఇంకా చూడండి, 2:218 మరియు 4:95-96.
 42) స్వర్గసుఖాలు ఎలాంటి వంటి వాటిని ఇంత వరకూ ఏ కన్నూ చూడలేదు, ఏ చెవీ వినలేదు మరియు ఏ మానవుడుకూడా ఊహించలేడు.
 43) ఏ విశ్వాసులైతే వలసపోయి మరణిస్తారో!
 44) చూడండి, 16:126 శత్రువు నుండి బాధ కలిగిన వానికి తనకు జరిగిన బాధకు సమానంగా ప్రతీకారం తీసుకునే హక్కు ఉంది. ఇలాంటి న్యాయ ప్రతీకారంలో అల్లాహ్ (సు.త.) అతనికి సహాయపడతాడు.
 45) చూడండి, 2:190-193, ఒకవేళ క్షమిస్తే! అల్లాహ్ (సు.త.) కూడా చాలా క్షమించేవాడు.

61. ఇలాగే జరుగుతుంది! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్‌యే రాత్రిని పగటిలోకి ప్రవేశింపజేసేవాడు మరియు పగటిని రాత్రిలోకి ప్రవేశింపజేసేవాడు మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు అంతా చూసేవాడు. 46

62. ఇది ఎందుకంటే, నిశ్చయంగా అల్లాహ్! ఆయనే సత్యం! 47 మరియు ఆయనకు బదులుగా వారు ఆరాధించేవన్నీ అసత్యాలే! మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఆయన మాత్రమే మహోన్నతుడు, మహానీయుడు (గొప్పవాడు).

63. ఏమి? నీకు తెలియదా? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్‌యే ఆకాశం నుండి వర్షం కురిపించి, దానిలో భూమిని పచ్చగా చేస్తాడని? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సూక్ష్మగ్రాహి, సర్వం తెలిసినవాడు.

64. ఆకాశాలలో ఉన్నది మరియు భూమిలో ఉన్నది అంతా ఆయనకు చెందినదే. మరియు నిశ్చయంగా అల్లాహ్! ఆయన మాత్రమే స్వయం సమృద్ధుడు, ప్రశంసనీయుడు.

65. ఏమి? నీకు తెలియదా? నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ భూమిలో ఉన్న సమస్తాన్ని మీకు వశపరచాడు. మరియు సముద్రంలో పడవ ఆయన అనుమతితోనే నడుస్తుంది మరియు ఆయనే! తాను అనుమతించే వరకు ఆకాశాన్ని భూమిమీద పడకుండా నిలిపి ఉంచాడు. 48 నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మానవుల పట్ల ఎంతో కనికరుడు, అపార కరుణాప్రుడత.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ يُؤَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ
يُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَ اَنَّ اللّٰهَ
سَبِيْعٌ بَصِيْرٌ ﴿٤٦﴾

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَ اَنَّ مَا
يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَ اَنَّ
اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٤٧﴾

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ
مَآءً فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً اِنَّ
اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿٤٨﴾

لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِي الْاَرْضِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٤٩﴾

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي
الْاَرْضِ وَ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِاَمْرِهٖ ؕ وَ يُسَبِّحُ السَّمٰءُ اَنْ تَقْعَ
عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
بِالنَّاسِ لَرُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥٠﴾

46) చూడండి, 3:26-27 కాని అల్లాహ్ (సు.త.) కోరితే దుర్మార్గులకు ప్రతీకారం కూడా చేయగలడు. అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

47) ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) ధర్మమే సత్యధర్మం, ఆయన ఆరాధనయే సత్యఆరాధన, ఆయన వాగ్దానమే సత్యవాగ్దానం. ఆయన, తన స్నేహితులకు వారి శత్రువులకు విరుద్ధంగా సహాయపడటం కూడా సత్యమే! అల్లాహ్ (సు.త.) తన ఉనికిలో తన కార్యసాధనలో, తన యోగ్యతలో సత్యవంతుడు.

48) అంటే నక్షత్రాలు మరియు గ్రహాలు పడిపోకుండా మరియు ఒకదానిలో ఒకటి ఢీకొనకుండా ఉన్న గురుత్వాకర్షణ శక్తి (Gravitational Force) అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రసాదించినదే.

66. మరియు ఆయనే మీకు జీవితాన్ని ప్రసాదించాడు, తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని మరణింపజేస్తాడు. ఆ తరువాత ఆయనే మిమ్మల్ని మళ్ళీ బ్రతికిస్తాడు. నిశ్చయంగా, మానవుడు ఎంతో కృతఘ్నుడు!

67. మేము ప్రతి సమాజంవారికి ఒక ఆరాధనా రీతిని నియమించాము. ⁴⁹ వారు దానినే అనుసరిస్తారు. కావున వారిని ఈ విషయంలో నీతో వాదులాడనివ్వకు. మరియు వారిని నీ ప్రభువు వైపుకు ఆహ్వానించు. నిశ్చయంగా, నీవు సరైన మార్గదర్శకత్వంలో ఉన్నావు.

68. ఒకవేళ వారు నీతో వాదులాటకు దిగితే, వారితో అను: "మీరు చెసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. ⁵⁰

69. "అల్లాహ్ పునరుత్థాన దినమున, మీరు పరస్పరం కలిగి ఉన్న అభిప్రాయభేదాలను గురించి తీర్పుచేస్తాడు."

70. ఏమి? నీకు తెలియదా? ఆకాశంలో మరియు భూమిలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు! నిశ్చయంగా, ఇదంతా ఒక గ్రంథంలో (వ్రాయబడి) ఉంది. నిశ్చయంగా, ఇదంతా అల్లాహ్ కు చాలా సులభమైనది. ⁵¹

71. మరియు వారు అల్లాహ్ ను వదలి ఇతరులను ఆరాధిస్తున్నారు. దాని కొరకు ఆయన ఎలాంటి నిదర్శనాన్ని అవతరింపజేయ లేదు మరియు వారికి (సత్య-తిరస్కారులకు) దానిని గురించి ఎలాంటి జ్ఞానంలేదు. మరియు

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُونَكَ فِي الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾

وَإِنْ جَدَلُواكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ

49) చూడండి, 5:48.

50) చూడండి, 10:41.

51) ప్రతివాడు ఏమి కాబోతున్నాడు అనేది అల్లాహ్ కు తెలుసు కాబట్టి ఆయన సంభవించబోయే దంతా ఒక గ్రంథంలో వ్రాసిపెట్టాడు. ఇదే విధివ్రాత (ఖద్ర్). అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) ఎవరిని కూడా మంచి లేక చెడు మార్గాలను అవలంబించటానికి బలవంతంచేయడు. 'స'హీహ్ ముస్లిం'లో ఉంది: 'అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాల సృష్టికి 50వేల సంవత్సరాలకు ముందు తన సృష్టి యొక్క విధివ్రాసిపెట్టాడు. అప్పుడు ఆయన విశ్వసామ్రాజ్యాధిపత్య పీఠం 'అర్ద్' నీటిపై ఉండెను.'

దుర్మార్గులకు సహాయపడే వాడు ఎవ్వడూ ఉండడు.⁵²

72. మరియు మా స్పష్టమైన సూచనలు వారికి వినిపించబడినప్పుడు, సత్య-తిరస్కారుల ముఖాల మీద తిరస్కారాన్ని నీవు గమనిస్తావు. ఇంకా వారు మా సూచనలను వినిపించేవారిపై దాదాపు విరుచుకు పడబోయే వారు. వారితో అను: "ఏమీ? నేను దీనికంటే మోరమైన విషయాన్ని గురించి మీకు తెలుపనా? అది నరకాగ్ని! అల్లాహ్ దానిని సత్య-తిరస్కారులకు వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు. మరియు అది ఎంత అద్భాసనమైన గమ్యస్థానం."

73. ఓ మానవులారా! ఒక ఉదాహరణ ఇవ్వ బడుతోంది, దానిని శ్రద్ధగా వినండి! నిశ్చయంగా, మీరు అల్లాహ్ ను వదలి ఎవరినైతే ప్రార్థిస్తున్నారో, వారంతా కలిసి ఒక్క ఈగను కూడా స్పృష్టించలేరు. మరియు ఒకవేళ, ఆ ఈగ వారి నుండి ఏమైనా లాక్కినిపోయినా, వారు దానిని, దాని (ఆ ఈగ) నుండి విడిపించుకోనూలేరు.⁵³ ఎంత బలహీనులు, ఈ అర్థించే వారు మరియు అర్థించబడే వారు.

74. అల్లాహ్ ఘనతను వారు గుర్తించవలసిన విధంగా గుర్తించలేదు. వాస్తవానికి, అల్లాహ్ మహా బలవంతుడు, సర్వ శక్తివంతుడు.

75. అల్లాహ్ దేవదూతల నుండి మరియు మానవుల నుండి తన సందేశహారులను ఎన్ను కుంటాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, అంతా చూసేవాడు.

عَلِمٌ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٥٢﴾
 وَإِذَا تَتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بِبَيِّنَاتٍ
 نَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
 الْهُنْكَارَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ
 يَتَّبِعُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ كُمْ
 بِشِرِّ مِنَ ذَلِكُمْ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ
 الَّذِينَ كَفَرُوا وَبئس المصير ﴿٥٣﴾
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاستَمِعُوا
 لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجتمعوا له ۖ
 إِنَّهُمْ يَسْلُبُهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَأَن
 يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَ
 الْمَطْلُوبِ ﴿٥٤﴾
 مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ
 لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٥٥﴾
 اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَ
 مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٥٦﴾

52) అంటే అల్లాహ్ (సు.త.)ను విడిచి ఇతరులను ఆరాధించాలని, ఎలాంటి దివ్యజ్ఞానంగానీ - వివేచనాబుద్ధితో ఆలోచిస్తే అర్థమయ్యే - నిదర్శనంగానీ ఈ సత్యతిరస్కారుల దగ్గర ఏదీలేదు.

53) ఇక్కడ మానవులు అల్లాహ్ (సు.త.)ను వదలి ఎవరినైతే ఆరాధిస్తున్నారో వారు. అంటే, మూర్ఖులు, దర్గాలు, సన్యాసులు, దైవ అవతారులుగా భావించబడే వారు, అల్లాహ్ కుమారులుగా భావించబడేవారు, దైవదూతలు, ప్రవక్తలు మొదలైనవారంతా అని అర్థము.

76. ఆయనకు, వారికి ప్రత్యక్షంగా ఉన్నది మరియు వారికి పరోక్షంగా ఉన్నది అంతా తెలుసు. మరియు అన్ని వ్యవహారాలు (పరిష్కారానికి) అల్లాహ్ వైపునకే మరలింపబడతాయి.

77. ఓ విశ్వాసులారా! (మీ ప్రభువు సన్నిధిలో) వంగండి (దుకూడ చేయండి), సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయండి మరియు మీ ప్రభువునే ఆరాధించండి మరియు మంచినీటిని చేయండి, అప్పుడే మీరు సాఫల్యం పొందుతారు. (సజ్జా)

78. మరియు అల్లాహ్ మార్గంలో పొడవలసిన విధంగా ధర్మపాఠం చేయండి.⁵⁴ ఆయన మిమ్మల్ని ఎన్నుకున్నాడు. మరియు ఆయన ధర్మ విషయంలో మీకు ఎలాంటి ఇబ్బంది కలిగించలేదు. ఇది మీ తండ్రి ఇబ్రాహీమ్ మతమే.⁵⁵ ఆయన మొదటి నుండి మీకు అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) అని పేరు పెట్టాడు. దీనికై మీ సందేశహారుడు మీకు సాక్షిగా ఉండటానికి మరియు మీరు ప్రజలకు సాక్షులుగా ఉండటానికి.⁵⁶ కావున నమాజ్ స్థాపించండి, విధిదానం (జకాత్) ఇవ్వండి. మరియు అల్లాహ్ తో గట్టి సంబంధం కలిగి ఉండండి, ఆయనే మీ సంరక్షకుడు. ఎంత శ్రేష్టమైన సంరక్షకుడు మరియు ఎంత ఉత్తమ సహాయకుడు!

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٥٤﴾
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَ
اسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا
الْحَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٥٥﴾
وَ جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ
أَجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي
الْدِينِ مِنْ حَرَجٍ مَلَّةً أَيْبِكُمْ
إِبْرَاهِيمَ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ
قَبْلُ وَفِي هَذَا يَكُونُ الرَّسُولُ شَهِيدًا
عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ
فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَ
اعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ
الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٥٦﴾

*****

54) అల్-జహాదు: ధర్మపాఠం అంటే, (i) అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞను పాలించటానికి, తన ఆత్మతో, (ii) ఖైలాస్ రేకెత్తించే ప్రేరణలతో, (iii) ఆత్మరక్షణకు మరియు తన ధర్మాన్ని స్వచ్ఛంగా పాటిస్తూ, శాంతితో, దానిని ఇతరులకు బోధిస్తూ ఉంటే, ఆటంకపరిచేవారితో, చేసే ధర్మ పాఠం.

55) తండ్రి ఇబ్రాహీమ్, అంటే అతను దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అస) పూర్వికుడే కాక, ఏక దైవసిద్ధాంతాన్ని అనుసరించే వారందరి తండ్రి కూడాను.

56) ఈ సాక్షులు తీర్పుదినమున జరుగుతాయి చూడండి, 2:143. ***